ANUL V Nr. 5

APRILIE 1956

VESTITORII

Dărâmarea unui mit

Lumea întreagă asistă cu respirația tăiată la campania de dărâmare a amintirii „genialului“ Stalin, idolul de până mai ieri al comunismului mondial. Campania a fost inaugurată de Chrușcev într'o ședință a Sovietului Suprem și, din acest moment, toate partidele comuniste din lume s'au conformat noului consemn venit dela centrala lor din Kremlin. Cum toate afacerile ce se desfășoară la Moscova sunt învăluite în mister, lumea, dornică să se sfârșească odată cu amenințarea comunistă, înclină — și de astădată — să vadă în această senzațională întorsătură ce-a luat-o politica internă în Rusia un semn al unor prefaceri mai adânci în structura comunismului mondial care ar îndreptăți speranțele acelora cari cred posibilă o coexistență pacifică a celor două sisteme.

Nu e pentru întâia oară când guvernanții dela Moscova surprind lumea cu hotăriri senzaționale. Să ne aducem aminte de pactul cu Germania hitleristă. Cine ar fi putut să-și imagineze cel puțin ca Stalin să respingă ofertele de alianță ale Angliei și Franței și să se întovărășească cu Hitler? Si totuși Stalin n'a pregetat să pună în dificultate toate partidele comuniste din lume, pentru a încheia acest pact, pentrucă era singurul mijloc ca să provoace răsboiul între țările capitaliste, el voind să rămână în afară de conflict, ca al treilea câștigător.

Tactica comunistă este extrem de suplă și adaptabilă la toate situațiile. Orice schimbare este admisă, chiar dintr'acelea cari contravin liniei doctrinare a partidului, dacă apropie cu un pas partidul de biruința finală. La conferința dela Genua din 1922 — întâia conferință europeană la care au participat Sovietele — preocuparea principală a guvernului sovietic era desagregarea blocului burghez. In acest scop, Lenin a dat instrucțiuni delegaților sovietici să-și îndrepte interesul asupra „grupului pacifist“ al Conferinței, „care visa la un regim care să facă imposibil orice răsboiu“. Fără a împărtăși iluziile burgheze, guvernul sovietic ținea nu mai puțin seamă de influența pacifiștilor asupra opiniei publice. Iată de ce Lenin propuse să se desfășoare un program pacifist la Conferință. Cu această tactică vom câștiga, zicea Lenin, chiar dacă Genua, ca atare, va fi un eșec.“ (Vladimir Potiemkine, Histoire de la Diplomatie, p. 175-176).

Acum, ca și atunci, un sector destul de important al opiniei publice mondiale e dispus să creadă în intențiile pacifiste ale Rusiei Sovietice. Pentru a înarma cu un argument puternic pe acești propovăduitori inconștienți ai comunismului în Occident, conspiratorii din Kremlin au oferit lumii spectacolul arderii pe rugul erorilor a aceluia care până mai ieri era „marele“ Stalin. Stalin a fost expresia politicii de agresiune față de Occident. Condamnat pentru tirania ce-a exercitat-o în partid și pentru devierile lui doctrinare, implicit se propagă impresia în lumea liberă că actualii conducători din Rusia vor să se distanțeze și de politica lui de forță, inaugurând o nouă eră în relațiile cu Occidentul.

Condamnarea lui Stalin e una din cele mai rafinate manevre ale comuniștilor pentru a capta bunăvoința lumii libere. Pentru un cunoscător al situației din Rusia, această manevră arată că spiritul stalinist trăiește viu și nealterat în actualii conducători. Numai oameni răsăriți din școala lui Stalin ar fi putut merge atât de departe cu cinismul încât să dea dispoziții ca să fie

(Continuare în pag. 12)

PARTEA CARE NU MOARE

In conflictul dintre Est si Vest, care, pe zi ce trece, creste în amploare si intensitate, Occidentul se luptă în conditii de vădită inferioritate, minat de o permanentă criză. Paradoxul crizei occidentale este că nu afectează domeniul valorilor materiale: Europa s'a refăcut economiceste, iar potentialul industrial si militar al lumii libere este mult superior blocului comunist. Criza Occidentului este o criză de substrat sufletesc, care-l împiedecă să aproximeze just primejdia comunistă.

Obiectivul comunismului nu mai constituie o enigmă pentru nimeni. A fost spus si repetat de nenumărate ori chiar de căpeteniile acestei conspiratii mondiale. Dacă doctrina comunistă ar mai putea beneficia de circumstante atenuante, fiind considerată produsul unor capete exaltate, nimeni nu mai avea dreptul să se îndoiască de intentiile reale ale comunismului, de a cuceri lumea întreagă, din moment ce a văzut cum lucrează pe teren. Dela instaurarea comunismului în Rusia si până astăzi, marxismul s'a afirmat printr'o serie neîntreruptă de triumfuri. Ce demonstratie mai convingătoare vrea Occidentul după seria de înfrângeri răsunătoare ce-a suferit? Dacă nici după probele administrate până acum de comunisti popoarelor libere acestea nu simt adierea primejdiei, înseamnă că însusi instinctul lor de conservare a sucombat.

O manifestare simptomatică a buimăcelii care domneste în lumea liberă e usurinta cu care Occidentalii sunt gata să interpreteze orice schimbare în dispozitivul de conducere al Rusiei Sovietice ca un semn de slăbiciune interioară a acestei tări, care prevesteste apropiata ei descompunere. In loc să actioneze bărbăteste, Occidentalii îsi leagă nădejdile de „ceeace se întâmplă“ dincolo de cortina de fier si orice informatie ce s'ar părea că le confirmă vederile e însusită cu o lipsă de judecată înspăimântătoare. In legătură cu campania deschisă de comunisti contra mitului Stalin, cunoscutul ziarist american Lippman a emis fel de fel de ipoteze, referindu-se toate la aspectele interne ale comunismului din Rusia. Una singură, cea adevărată, că ne aflăm în fata unei noi manevre de prelucrare a lumii libere, nu figurează între ipotezele lui.

Incontestabil, cu cât trece timpul cu atâta riscurile unei dispute finale cu comunistii devin mai mari. Pe calea armelor, Rusia Sovietică nu mai poate fi doborîtă astăzi decât cu pretul unor grele sacrificii. Era de datoria Occidentalilor să prevadă situatia militară ce s'a desvoltat dela sfârsitul războiului si până astăzi si să ia din vreme măsuri de preîntâmpinare a primejdiei comuniste. N'au dat atentia cuvenită problemei, asta nu înseamnă că se pot sustrage fără termen dela rezolvarea ei. Timpul e aliatul comunismului. Marginea de securitate a lumii libere se restrânge pe zi ce trece. Pe plan militar, Rusia Sovietică, împreună cu toate tările care gravitează în orbita ei, începe să devină o fortă de temut; pe plan politic si social, infiltratiile comuniste în lumea liberă au luat proportii alarmante. In loc de a se legăna în iluzia că Rusia Sovietică se va descompune din interior, Occidentalii ar proceda mult mai întelept dacă ar da mai mare atentie focului care mocneste în propria lor casă. Lumea liberă se găseste astăzi într'un stadiu îngrijorător de descompunere internă si dacă este vorba de partea cui va rămâne victoria finală în răsboiul rece, nu mai încape niciun dubiu că Rusia comunistă va triumfa.

Cutoatecă dispune de resurse uriase, lumea liberă fuge de răspundere. E anticomunistă până la un punct: până unde începe riscul unei confruntări decisive. In momentul acesta, imensul arsenal de arme al lumii libere e condamnat la o perpetuă inactiune. Inarmarea se face fără a se vedea clar la ce poate servi. Un răsboiu implică pustiiri grozave — e teza în care conducătorii lumii libere concordă cu propaganda „pacifistă“ a comunistilor. Dar adevăratul miez al problemei nu se pune în termenii răsboiu sau pace, ci cum poate fi stăvilit comunismul, pentru a se evita cealaltă alternativă, mult mai cumplită: capitularea Occidentului. Dacă Occidentalii au elaborat alte mijloace, mai putin periculoase decât răsboiul, pentru înfrângerea comunismului, să le întrebuinteze, să le pună în aplicare, pentru a se marca odată hotărîrea lor de luptă în acest conflict: asa după cum comunistii se folosesc de o întreagă gamă de mijloace pentru a distruge lumea liberă, fără a se recurge la răsboiu.

Pe planul competitiunii pentru dominatia lumii, Occidentalii sunt descoperiti. Ei nu vor răsboiul. Până la un punct, o atitudine justificată. Ingrijorător e faptul că operatiile lor stagnează si în răsboiul rece. E ridicol să se creadă că emisiunile „Free Europe“ sau baloanele propagandistice se pot substitui ansamblului de mijloace reclamat de răsboiul rece. Constatăm asadar la Occidentali o absentă din luptă, o pasivitate în fata ofensivei comuniste, care nu se poate explica altfel decât ca efectul unei carente sufletesti. Occidentalii nu sunt capabili să-si organizeze mijloacele de apărare, pentrucă nu mai au, probabil, ce apăra, pentrucă nu se simt în niciun fel legati de sistemul de valori ce l-au reprezentat până acum în lume. Nimeni nu se jertfeste pentru o cauză în care nu crede. Orice jertfă presupune o desprindere de noi însine, o depăsire a egoismului si a intereselor materiale, cu scopul de a servi unor realități de ordin mai înalt. Când resortul dăruirii de sine nu mai functionează, înseamnă că nu mai subsistă nicio convingere profundă în sufletul nostru si toate preocupările vietii se rezumă la orizontul restrâns al propriei noastre persoane.

In afară de sovăiala permanentă ce-o arată Occidentalii în lupta cu comunistii, urmările golului sufletesc ce a pus stăpânire pe ei se observă si în alte două directii: în orientarea ce-au dat-o acestei lupte si în nepăsarea ce-o arată suferintelor îndurate de popoarele robite.

Deoarece idealul comunist promite îmbunătătirea conditiilor de viată ale păturilor de jos ale poporului, Occidentalii au deplasat lupta pe acelas teren. Intre cele două blocuri s'a angajat o cursă pe plan material. Cine ridică realmente nivelul de traiu al omenirii? Acest gen de luptă nu trebuie dispretuit. Occidentalii dispun de o armă puternică, demonstrând că în zona lor de dominatie muncitorii trăiesc mai bine decât în paradisul sovietic. Ei exagerează însă când acordă bunăstării economice a populatiei o valoare

(Continuare în pag. 2)

Premisele situației paradoxale din Orientul Apropiat

Unele fapte recente ca: armele sovietice vândute Egiptului și altor state mahomedane din Orientul Apropiat; concedierea generalului Glubb Pasa, comandantul vestitei legiuni arabe, de către tânărul rege Hussein al Iordaniei; exilarea Arhiepiscopului Macarie pe o insulă din mijlocul Oceanului Indian, aproape de ecuator, într'o climă ucigașă, fiindcă n'a cedat presiunilor britanice, ci a stăruit să ceară cu îndârjire unirea Ciprului cu Regatul Grec, arată că basinul răsăritean al Mării Mediterane a devenit unul din cele mai primejdioase puncte nevralgice ale încordatei situații internaționale de azi.

Centrul de greutate al conflictelor probabile a revenit deci în sectorul tradițional al primelor mari decizii istorice care au determinat profilul civilizației europene. Această împrejurare poate fi un indiciu sigur pentru semnificația extraordinară a evenimentelor în curs de desfășurare și va constitui unul din cele mai formidabile paradoxe ale vieții, dacă prăbușirea definitivă a colonialismului s'ar produce tocmai în spațiul dintre Marea Egee, Marea Neagră, Munții Caucaz, țărmul sudic al Mării Caspice, Golful Persic, cataractele Nilului și deșertul Libiei. In acest spațiu omenirea a făcut marele salt din penumbra existenței preistorice în lumina progresivă a conștiinței istorice. Dealungul celor trei fluvii binecuvântate, Tigrul, Eufratul și Nilul, omul a devenit pentru prima oară sedentar și a ajuns la muncă productivă prin agricultură și creșterea vitelor, așa că a fost în stare să formeze, cu mii și mii de ani în urmă, primele state organizate, prototipurile tuturor marilor puteri ce s'au mai ivit de atunci; tot într'acest loc de joncțiune a trei continente, Europa, Asia și Africa, au fost întemeiate și primele orașe, formând centrele de polarizare ale oricărei creativități omenești majore pe tărâm religios-artistic, politic-social și economic; în acest spațiu providențial, — patria scrisului, — s'au născut și multe din simbolurile primordiale pentru înțelegerea magică a forțelor naturii, a ciclurilor periodice de vegetație, a neliniștilor morale și a marilor nădejdi în isbăvire și în nemurirea sufletului; pe aici a căutat o nostalgie omenească mistuitoare paradisul pierdut; în acest spațiu se află, în sfârșit, și locurile de obârșie ale celor trei religii monoteiste, judaismul, creștinismul și mahomedanismul, care au conferit ritmului dramatic al evoluției istorice din părțile noastre un orizont, o înălțime și o adâncime de valoare permanentă, independentă de loc și de timp. Numai gândirea dialectică și ironia socratică, — amenințate neîncetat de primejdia raționalistă a sofisticăriei versatile, — ca și conceptul politic de libertate — de care e legată tentația unei decăderi fie în anarhie destructivă, fie în tiranie demagogică, — au fost rezervate de legile greu explicabile ale destinului Eladei clasice, maica genială a dinamismului polar european.

Antichitatea orientală n'a putut atinge decât forme de stăpânire bazate pe silnicie; dintre acestea ea le-a cunoscut mai pe toate: dela absolutismul teocratic incipient și unificator, restrâns la spații mai mici, până la vastele monarhii de caracter universalist, ca Egiptul, Babilonia, Asiria, Persia, Macedonia și Roma în epocile lor de apogeu, al căror rol a fost preluat și dus mai departe, conform cu împrejurările schimbate, de Bizanț, de Sasanizi, de Arabi, de Mongoli, de Mameluci, de Turci și de Britanici; dela niște monarhii feudale, slab închegate, ca imperiul de mijloc al Faraonilor sau statul hitit din Asia Mică cu pătura sa indo-europeană suprapusă și dominantă, până la prima despoție militaristă, ca regalitatea asiriană, care a anticipat metoda sovietică de a transplanta forțat populații și neamuri întregi din țările lor de baștină în alte regiuni inospitaliere. In asemenea condițiuni a luat naștere, ca o născocire a spiritualității semite — perfect adaptată stadiului de desvoltare și mediului dat — imperialismul cuceritor și jefuitor împreună cu varianta sa târzie, mai mult maritimă și mercantilă, pe care ne-am obișnuit azi s'o numim colonialism.

Sargon I, întemeietorul dinastiei semite din Akkad între 2350 și 2294 a. Hr., s'a lăudat că ar fi supus „cele patru continente", adică Iranul, Siria, Libanul și Capadocia în Asia Mică împreună cu insula Cipru. Această primă manifestare de imperialism mondial este dovedită documentar. Urmașul în scaun, Naramsin, a tras consecințele din această pretenție imperialistă, cerând lumii să i se închine ca la zeul din Akkad. Marele istoric și papirolog Ulrich Wilcken a făcut observația justă că imperialismul despotic mesopotamian s'a menținut încă în proporții modeste, mulțumindu-se cu stăpânirea asupra Asiei Occidentale și a Egiptului, considerând lumea din afară în mod tacit ca supusă, fără a ridica vreodată pretenții de stăpânire efectivă și asupra țărilor de dincolo de mare. In schimb Fenicienii și Cretanii, care au brăzdat toate mările cunoscute cu vasele lor, reprezintă primele națiuni colonizatoare. Chiar dacă civilizația celor din urmă a atins un rafinament deosebit, — după cum au arătat ruinele minunatelor palate dela Knosos și Phaistos din mileniul al doilea înainte de Hristos, prevăzute cu un confort tehnic aproape modern, cu instalații de băi și W. C., care au pus lumea în uimire acum șase decenii, când au fost descoperite, — stăpânirea lor în Grecia peninsulară trebuie să fi fost totuși destul de apăsătoare, după cum arată legenda greacă a Minotaurului căruia îi jertfeau anual cele mai frumoase fecioare până când Tezeu, eroul legendar al Atenei, a reușit să-l răpună, actul miraculos care simbolizează scuturarea jugului colonial.

Toată lumea pe care Vechiul Testament ne-a lăsat numai s'o întrevedem, dar pe care descoperirile arheologice din ultimele decenii ne-o desvăluie în multe amănunte ale vieții zilnice, a fost unificată în cadrul statului persan, primul imperiu de factură într'adevăr universală. Marele rege Dariu l-a cârmuit cu un simț de dreptate și blândețe neîntâlnit la suveranii de până atunci. Răsboaiele medice au arătat totuși prăpastia care-l despărțea de cetățile grecești. Herodot, părintele istoriografiei, a definit răsboaiele medice ca o ciocnire între două principii contrarii, cel al libertății, înfățișat de Europa, și cel asiatic al servituții. Această antiteză istorică, care pare să fi redobândit în zilele noastre o valoare de tragică actualitate, n'a putut fi depășită nici de Alexandru cel Mare, — când a întrunit, pentru scurta clipă a victoriilor sale răsunătoare, lumea cunoscută de atunci într'un imperiu conceput ca o nouă sinteză politică, — fiindcă monarhia macedoneană distrusese de fapt, sub tatăl său Filip, democrația comunală directă

(Continuare în pag. 9)

PARTEA CARE NU MOARE

(Urmare din pag. 1)

mai mare decât o are în realitate. E o armă auxiliară, dar nu va putea servi niciodată ca armă decisivă în conflictul dintre Est si Vest. Intre alte consideratii, si pentrucă prosperitatea materială îl face pe om mai temător cu ale sale, mai putin înclinat spre sacrificiu. Bucuriile vietii îl absorb si îi abat sufletul dela marile îndatoriri. Tocmai situatia ce-a dobândit-o îi taie avântul marilor realizări, îl leagă de pământ prin mii de fire, încât această armă, incomplet folosită, si nesustinută de o educatie corespunzătoare, se întoarce împotriva celui care o întrebuintează. Cu o lume care se îmbulzeste cu frenezie la traiu bun, nu se poate realiza spiritul de cruciadă, indispensabil în angajamentele cu comunismul.

Al treilea aspect al decadentei spirituale a lumii libere de astăzi se referă la insensibilitatea crescândă a acestei lumi la strigătele de suferintă ale popoarelor robite. Ce departe suntem de vremurile când întreg Occidentul fremăta de revoltă la auzul vestii că Mormântul Domnului a ajuns în stăpânirea necredinciosilor. S'au rostit cuvinte aspre de condamnare a acelor predicatori cari numai cu zelul credintei voiau să cucerească Sfântul Mormânt, târînd după ei, pe drumurile răsăritului, mii si mii de tineri, de copii, cari, până la urmă, au sfârsit mizerabil, secerati de foamete si de boli, înainte de a fi pus piciorul în Asia Mică. Dar ce pasiune de mântuire clocotea în acest veac, ce exaltare a spiritului de sacrificiu pentru cauza divină! In acest sirag de tineri si copii cari se îndreptau spre Răsărit, lipsiti de orice întelegere a greutătilor ce aveau să le întâmpine, triumfaseră marile adevăruri ale vietii. Astăzi, sute de milioane de oameni gem în robie, Biserica e umilită si batjocorită, slujitorii ei închisi sau asasinati, iar Occidentul priveste indiferent la cea mai mare dramă a omenirii dela Christos încoace. Pe nimeni nu mai poate însela astăzi nici protestele ce se rostesc din când în când de către Occidentali si nici cuvintele de compătimire ce le adresează refugiatilor. Ele nu au mai mare valoare decât spălatul pe mâini al lui Pilat din Pont.

Comunismul nu este tare prin el însusi, prin forta ce-a acumulat-o în Rusia Sovietică. Aliatul lui principal este slăbiciunea sufletească a lumii libere. Adevărata fortă a comunismului zace în Occident. Din Occidentul molesit de bunăstare si torturat de îndoieli, manevrează comunismul ca să-si adjudece rând pe rând dominatia întregii lumi. Occidentul nu dispune de un centru strategic care să coordoneze si să dea impuls tuturor sectoarelor de luptă ale frontului anticomunist si această lipsă e provocată în primul rând de golul sufletesc în care a intrat.

Deficientele ce le constatăm în sfera lumii libere nu ne clintesc din încrederea ce-o păstrăm în victoria finală a Binelui. In istorie sunt prezente si forte care nu pot fi calculate politic. Interventia lor poate să provoace răsturnări neasteptate de situatie. Comunistii strâng tot mai mult cercul lor de fier în jurul Occidentalilor, dar procedează cu deosebită prudentă, căci nu este exclus ca, în ultimul moment, când ei par siguri de victorie, o inspiratie din altă lume să-i determine pe Occidentali să prefere o iesire eroică unei morti desonorante. Gratie imponderabilelor istorice, de care este plin văzduhul, frontul occidental îsi poate recupera în câteva luni întreaga trăinicie de care are nevoie pentru a da lupta cu sorti de isbândă.

Dacă această reînviere spirituală a lumii libere nu s'ar realiza si lucrurile ar continua să meargă devale ca si până acum, nici atunci nu trebuie să depunem armele, considerând cauza natională si crestină pierdută. Există o parte din om si din omenire care nu moare. Există o istorie care se desfăsoară în strânsă comuniune cu fortele divine. Oricât s'ar opinti comunistii, acest prag ultim al istoriei, păzit de paznici dumnezeiesti, nu-l vor putea trece. Toate sfortările lor de a subjuga omenirea vor esua în fata acestei ultime coalitii divino-umane.

Ca să ne întărim în această convingere, să ne aducem aminte de exemplul cutremurător al vietii, al mortii si al învierii Domnului nostru Iisus Christos.

„Iisus mort, plecat pentru totdeauna dintre oameni, discipolii fugiti si urmăriti de teamă si chiar de îndoială, Biserica încă neîntemeiată..."

„Atunci Bunul Părinte interveni. Si Binele, Adevărul triumfară chiar împotriva legilor naturii omenesti" (Ion Moța).

Invătătura ce o scoate Ion Mota din faptul Invierii nu are mai mare potrivire decât în zilele întunecate pe care le trăieste poporul român astăzi:

„De aceea azi, când puterea întunerecului îsi întinde iarăsi tot mai mult pâcla întunecoasă asupra pământului, stingând tot mai mult credinta si viata echilibrată, instăpânind tot mai mult duhul diavolesc asupra vietii noastre, — noi, cei ce ne sbatem cu încăpătinare în luptă cu răul care ne copleseste tot mai mult, ne oprim o clipă în această zi de sărbătoare, spre a primi binefacerea cea mai caldă, împărtăsania sufletului de luptător. Ne oprim, legionari, să primim în sufletele noastre binefacerea înviorătoare si readucătoare de puteri pe care ne-o aduce Invierea Mântuitorului..."

„In zilele acestea toti suntem chemati a trăi cu inima lui Iisus, cu suferintele lui, spre a putea primi binefacerea Invierii Sale."

Horia Sima

Anestezierea lumii libere

Intre multele lui învăţături care de mai bine de 30 de ani reprezintă catehismul tuturor comuniştilor, Lenin a spus că, pentru cucerirea lumii de către comunism, orice mijloc este bun, dacă întrebuinţarea lui înseamnă un pas înainte către această cucerire.

Intriga, minciuna, înşelăciunea, teroarea, călcarea semnăturilor, ameninţarea cu războiu, etc., sunt mijloace cari, mânuite cu dibăcie şi îndrăsneală, pot crea confuzie, teamă şi nesiguranţă în rândurile burghezici liberalo-capitaliste şi pot să provoace desagregarea acestei burghezii, după cum tot aşa — la nevoie — se poate folosi surâsul, veselia, gestul larg şi binevoitor, invitaţiile sau participările la banchete ori la vânători diplomatice, gluma bine plasată după o încruntare asemănătoare din sprîncene etc., care să aducă uşurarea şi buna dispoziţie, atunci când se urmăreşte o destindere şi stabilirea unei atmosfere de încredere.

Sistemul este vechiu. Istoria diplomaţiei este martora a multor abateri grave dela principiile elementare ale moralei în toate ţările şi cu multe veacuri în urmă. Totuşi a existat întotdeauna un minimum de decenţă. Intriga, înşelăciunea nu apăreau la lumina zilei. Ele erau acoperite de alte acţiuni duse în numele unor nobile principii. In toate cancelariile se găsesc manuscrise care n'au fost niciodată publicate, fiind cu o deosebită grijă păstrate în arhive secrete. Chiar în acest al doilea războiu mondial s'au produs documente cari, după cum spune ex-preşedintele Truman în prefaţa primului volum al memoriilor sale, pentru motive de siguranţă naţională şi din consideraţie pentru persoanele cari trăesc încă, nu vor putea fi aduse la cunoştinţa publicului decât peste mulţi ani de zile sau chiar generaţii.

Desigur că este cât se poate de trist că nu s'a ajuns încă până acolo încât principiile morslei creştine să fie aplicate în raporturile dintre popoare: dar totuşi, faptul că oamenii de stat răspunzători caută să acopere cu tăcere şi uitare acele acte ale lor cari sunt în contradicţie cu morala, înseamnă că-şi dau seama de acest conflict dintre faptă şi morală şi că există o jenă care-i împinge la o cât mai mare discreţie.

Nu acelaş lucru se întâmplă şi cu diplomaţia sovietică. Brutalitatea cu care sunt călcate în picioare principiile morale şi lipsa de scrupule cu care se trece peste angajamente şi semnături a bătut orice record şi reprezintă apanajul specific diplomaţiei ruso-comuniste. Desconsiderarea cu care sunt trataţi reprezentanţii altor ţări. în diferite conferinţe mondiale, precum şi la Moscova, a ajuns un fapt comun şi nu mai impresionează pe nimeni. Circumscrierea dreptului de circulaţie a miniştrilor străini acreditaţi pe lângă Kremlin, la o zonă de câţiva Km. în jurul Moscovei, nu este altceva decât o injurie inutilă la adresa popoarelor, ale căror reprezentanţi sunt acești diplomaţi.

Această atitudine a fost interpretată în multe cercuri occidentale, ca fiind rezultatul neîncrederii Kremlinului în puterile occidentale şi această interpretare a mers atât de departe încât aceste puteri s'au simţit obligate să facă concesii Uniunii Sovietice în diferite probleme internaţionale, numai ca să le capete încrederea. Cu cât Molotov şi Wişinski strigau mai tare la şedinţele O. N. U.-ului şi se manifestau cu mai multă violenţă, cu atât delegaţii celorlalte ţări se simţeau datori să acorde mai multă răbdare şi se căzneau să înţeleagă purtarea, cel puţin stranie, a diplomaţilor ruşi.

A trebuit să se întâmple războiul din Corea, urmat de cel din Indochina şi să aibă loc o serie de evenimente încurcate în tot sudul Asiei, în Malaia, Orientul Mijlociu şi Apropiat, Africa de Nord şi în alte părţi ale lumii, pentruca încet, încet Occidentul să-şi deschidă ochii şi să-şi dea seama că nu neîncrederea dicta atitudinea în permanenţă negativă şi singulară a Uniunii Sovietice, ci dorinţa de dominaţie şi răspândirea comunismului în toată lumea. In plus, mai exista un motiv — şi desigur cel mai important — care n'a fost menţionat şi discutat în Occident. Uniunea Sovietică se găseşte de 11 ani în centrul Europei, unde a rămas stăpână şi de unde nu va ieşi decât sub ameninţarea forţei. Instalarea regimului comunist în toate acele ţări dela Marea Baltică până la Marea Neagră reprezintă un câştig politic şi strategic enorm pentru conducătorii dela Moscova. Chestiunea că Uniunea Sovietelor ar avea nevoie la frontierele ei europene de ţări şi guverne prietene, pentru a nu fi atacată în viitor de războinicele popoare ale Poloniei şi României a fost o poveste acceptată de puterile occidentale cu ochii închişi, fără să se gândească la ridicolul acestei afirmaţii şi la consecinţele ei de o gravitate excepţională rezultate din această acceptare. Motivul adevărat este că toată această regiune reprezintă pentru Uniunea Sovietică o admirabilă platformă pentru operaţiile viitorului războiu şi reduce la jumătate distanţa până la Atlantic.

La sfârşitul celui de al doilea războiu mondial, în timp ce Anglo-Americanii nu se gândeau decât cum să demobilizeze mai repede pentru a se aşeza apoi pe o pace de 100 de ani, Rusia a pus bazele favorabile ei pentru al treilea războiu mondial.

Pentru acoperirea acestui motiv, Uniunea Sovietică a creat o mulţime de probleme în alte părţi ale lumii, probleme care apăreau în momentul declanşării lor, de cea mai mare urgenţă pentru a fi soluţionate,astfel încât problema principală, stăpânirea Rusiei până'n Europa centrală, rămânea mereu în urmă. In permanentă ofensivă, combinând faptele cu acţiunile diplomatice, Rusia n'a îngăduit Occidentului să studieze alte chestiuni, decât acelea pe cari le oferea ea. De abia la conferinţa dela Geneva a pus pentru prima oară preşedintele Eisenhower problema ţărilor de sub dominaţia rusă, dar numai a enunţat-o fără să o fi discutat.

După moartea lui Stalin, conducătorii Rusiei şi-au dat seama că politica de brutalitate şi violenţă a dus la înarmarea lumii occidentale şi a creat în o mare parte din această lume o adâncă neîncredere faţă de adevăratele intenţii ale Rusiei. De aceea, începând cu această conferinţă, diplomaţia rusă a schimbat de atitudine. Ea nu avea nevoie de un adversar vigilent şi bine înarmat, ci de unul pe cât se poate de paşnic şi de amorţit. Si atunci în locul gesturilor şi a expresiilor brutale, au apărut zâmbetele, invitaţiile şi tot felul de alte amabilităţi. Pentruca să dovedească că schimbarea lor este serioasă, au ajuns până acolo încât în congresul al 20-lea l-au decapitat pe Stalin, aducându-i prin glasul lui Kruşcev şi al lui Mikoyan o serie de acuzaţii referitoare la colectivizarea forţată a ţărănimii, procesul mareşalului Tucacevschi, pierderea bătăliei dela Karkov şi complotul medicilor prin care se urmărea o nouă curăţire în rândurile şefilor comunişti.

Dacă acestea sunt faptele faţă de care actualii conducători se desolidarizează de cel ce le-a fost stăpân 30 de ani, au trecut în schimb sub tăcere alte evenimente din timpul lui Stalin, care pentru lumea occidentală prezintă mult mai mare importanţă. Nu s'a vorbit nimic despre munca forţată la care sunt supşi milioane de nenorociţi, despre organizarea celei mai cumplite poliţii secrete cunoscută în istorie, despre aservirea ţărilor din Estul şi Sud-Estul Europei, despre deportările în masă a populaţiilor din Tările Baltice, din Basarabia şi Bucovina, a Tatarilor din Crimeia şi a popoarelor musulmane de dincolo de Volga. Aşa dar n'au pus în discuţie nici doctrina şi nici politica mare a lui Stalin, cu care sunt de acord şi a cărei realizare o urmăresc cu aceiaşi tenacitate. Atunci ce înseamnă desolidarizarea de Stalin? Inseamnă condamnarea numai a acelor fapte, cari au provocat slăbirea puterii sovietice şi au întârziat prin aceasta cucerirea lumii prin comunism, căci scopul final acesta este: cucerirea lumii de Uniunea Sovietică. La congresul al 20-lea, Kruşcev a afirmat că comunismul este atât de avansat încât nu mai are nevoie să facă războiu şi că vor cuceri lumea prin fronturi populare; iar acţiunile brutale vor fi necesare numai acolo unde capitalismul este încă prea puternic.

Răsturnarea lui Stalin de pe soclul zeului înfricoşător şi atotputernic şi transformarea lui în om de rând, cu greşeli şi păcate grele, mai are şi scopul de a arăta lumii că perioada de conducere personală şi tiranică a trecut şi acum va veni o perioadă de libertate. Aceasta însă nu aduce nicio schimbare în doctrină şi scop şi nici nu va însemna că Rusia se va retrage din ţările noastre şi va lăsa popoarelor libertatea de a-şi alege singure regimul care le convine.

Nu numai că nu se gândesc la asemenea acte, ci din contră, efortul lor politic se îndreaptă acum către întărirea poziţiilor lor în Asia de Sud, Orientul Mijlociu şi Apropiat şi în Africa. Vizita de trei zile a lui Mikoyan în India s'a terminat cu punerea la punct a unui vast program economic, prin care se asigură creşterea schimburilor comerciale între cele două ţări. India va rezerva Uniunii Sovietice o parte substanţială din posibilităţile ei comerciale mărite în urma aplicării celui de al doilea plan cincinal indian, iar U. R. S. S.-ul va procura Indiei anumite materii prime, care să-i permită să-şi plătească echipamentul industrial primit dela Ruşi în valoare de 600 milioane de rupii.

In Orientul Apropiat, Uniunea Sovietică ajută cât poate la înăsprirea raporturilor şi aşa destul de încordate între ţările arabe şi Israel.

In toate ţările unde există partide comuniste, s'au dat acestora dispoziţii să trateze cu partidele socialiste în vederea organizării fronturilor populare.

Astfel asistăm la două manevre din partea Rusiei. Una care continuă opera de cucerire a lumii şi alta destinată să convingă pe Occidentali că Uniunea Sovietică nu mai reprezintă un pericol, că conducătorii dela Kremlin sunt oameni cu cari se poate trata şi discuta şi că războiul a devenit foarte puţin probabil. Chiar şi în proiectul de desarmare, Ruşii au venit cu oarecari concesii, apropiindu-se de planul occidental, tot în acelaşi scop de a crea o atmosferă de destindere şi de a face să se creadă că ei nu mai vor să facă războiu.

De asemenea vizita lui Malenkov la Londra, precum şi aceea a lui Bulganin şi Kruşcev, urmăresc o apropiere de Anglia prin realizarea de relaţii economice cari să treacă prin importanţa lor înaintea celorlalte probleme politice europene şi în special unificarea Germaniei să nu mai fie considerată ca o problemă urgentă şi absolut necesară pentru echilibrul mondial.

Prin această manevră se încearcă să se amorţească vigilenţa lumii libere şi să se slăbească influenţa elementelor anticomuniste, prin crearea de argumente favorabile Rusiei, puse la îndemâna comuniştilor şi neutraliştilor. Există în lumea liberă o mare massă de oameni din toate ţările şi din toate clasele sociale cari nu cred în teroarea ruso-comunistă, în existenţa lagărelor de muncă forţată, în dispariţia oricărei urme de libertate în ţările cu regim comunist. Pe de altă parte, aceeaşi lume este impresionată de grozăviile unui războiu atomic şi de imensitatea cheltuielilor provocate de pregătirile militare în vederea unui eventual războiu. Această lume este gata oricând să interpreteze strângerile de mână şi invitaţiile conducătorilor ruşi ca manifestaţii pentru asigurarea păcii şi, fără să mai ţină seama de adevărata realitate, să acţioneze prin presă, conferinţe, parlament, etc, în favoarea unei desarmări, care ar echivala cu anestezierea lumii libere şi ar deschide drumul ultimei cuceriri ruseşti în Europa.

Asta este ceeace urmăreşte Rusia: pregătirea politică şi militară a războiului în cele mai bune condiţiuni. Dacă din punct de vedere militar al războiului a atins apogeul, din punct de vedere politic sunt pe cale să realizeze condiţii optime. In Asia, China îi acopere spatele, iar India este transformată în ţară prietenă. In ţările arabe, autoritatea Angliei este serios sdruncinată şi influenţa rusă apare tot mai vizibilă. In Europa, două din cele mai importante ţări, Franţa şi Italia, dispun de cele mai puternice organizaţii comuniste. In plus, Franţa, după ce şi-a consumat o bună parte din puterea armată în Indochina, acum este obligată să ducă un războiu de guerilla în Africa de Nord.

(Continuare în pag. 7)

REVISTA PRESEI

„The New Leader", din 5 Martie 1956. Thomas T. Hammond, profesor de istoria rusă la Universitatea din Virginia, este unul dintre cei mai buni cunoscători din America ai afacerilor sovietice. Numeroase articole publicate în „Foreign Affairs" și alte mari periodice, ca și participarea la redactarea lucrării „Continuity and Change in Russian and Soviet Thought", l-au consacrat ca expert în interpretarea politicii externe a Uniunii Sovietelor, dela moartea lui Stalin încoace.

Intr'un articol din „The New Leader", intitulat „Răsboiu fierbinte sau răsboiu rece — ce cale urmează lupta dintre Vest și Est?", Thomas Hammond analizează „noul curs" sovietic în politica externă și iluziile periculoase pe care le întreține în Vest.

Una dintre explicațiile puse în circulație de oamenii de stat din Vest e presupusa slăbiciune economică a Uniunii Sovietelor. Cancelarul Adenauer, de exemplu, a declarat, nu de mult, că Rusia are de rezolvat un număr de probleme economice și sociale atât de covârșitoare, încât e silită să-și dedice toată energia ducerii lor la bun sfârșit. Secretarul de stat Dulles, pe de altă parte, a desvăluit în fața unui comitet al Congresului că sistemul economic sovietic ar fi pe punctul de a se... nărui.

E adevărat că în agricultură producția continuă să rămână sub plan. Nu există însă foamete, stocurile de alimente completându-se cu importațiile gratuite din țările satelite. Dintre numeroșii vizitatori vestici cari au fost în Uniunea Sovietelor în ultimii doi ani, nici unul n'a raportat că situația alimentară e mai rea ca înainte. Lipsa unor articole de larg consum nu e un factor de neliniște pentru conducătorii sovietici, cari dau întâietate programatic desvoltării industriei grele. Salariile reale au crescut de fapt mereu dela răsboiu încoace, așa că cetățenii sovietici au deja cel mai ridicat standard de viață cunoscut în Rusia dela isbucnirea Revoluției.

„Dacă sunt reunite toate argumentele economice, ele nu constituie la un loc o cauză suficientă care să fi forțat Sovietele să accepte un curs extern mai conciliant. Tabloul complet al economiei sovietice indică o forță impresionantă, o forță care crește într'un tempo rapid. E fără îndoială adevărat că Sovietele ar dori să mai aibă câtiva ani de pace în față, pentru a putea ameliora diferitele probleme economice și să desvolte economia celorlalte state din blocul sovietic, în special a Chinei. Dar e cu totul exagerat să se spună că Uniunea Sovietelor ar urmări destinderea internațională din cauza presiunii slăbiciunii economice."

Se afirmă, în fine, de către alții că „noul curs" al politicii externe sovietice ar fi reflexul luptei pentru putere dintre succesorii lui Stalin. Dar nimeni nu poate demonstra că lupta pentru putere produce automat și o tendință de conciliere în politica externă. Dacă moartea lui Stalin ar fi fost urmată de o politică de crescândă beligeranță, ar fi fost explicată tot așa de bine de mulți observatori ca reflexul tensiunilor interne din Cremlin.

Istoria oferă multe exemple de conducători cari s'au îmbarcat în aventuri externe pentru a-și întări prestigiul acasă și a distrage atenția poporului dela problemele interne. Mai mult, a face concesii în interior, fără frică de dificultăți interne, e mai curând o indicație că guvernul are o poziție tare. Admițând chiar că dela moartea lui Stalin a existat o luptă pentru putere în Rusia, nimic nu dovedește totuși că lichidarea lui Beria sau concedierea lui Malencov au fost dictate de desacorduri asupra politicii externe de urmat.

Dacă „noul curs" nu se datorește nici slăbiciunii economice și nici altor probleme interne, care e atunci explicația? Dintre numărul de factori cauzali posibili, două obiective ies, după autor, în evidență:

„Unul este intenția Rușilor de a reduce, prin relaxarea atmosferii diplomatice, posibilitatea ca avocații răsboiului preventiv să ajungă să domine politica americană și să le servească ca pretext

C R O N I C A

CANDIDATURA LUI EISENHOWER

La începutul lunii Martie, Dwight Eisenhower a făcut cunoscută hotărîrea sa de a candida pentru a doua oară la președenția Statelor Unite.

Hotărîrea luată echivalează cu anunțarea continuării administrației republicane încă pentru patru ani. Președintele Eisenhower se bucură de o popularitate imensă în masa alegătorilor, lucru neobișnuit până acum pentru un șef de stat american la sfârșit de perioadă. O anchetă a institutului Gallup asupra șanselor de realegere ale președintelui Eisenhower în Noembrie viitor a obținut rezultate dintre cele mai reconfortante pentru Republicani: peste 61% din alegători s'au pronunțat în favoarea lui Eisenhower și numai 35% pentru oponentul său probabil, democratul Stevenson.

Cei pe care i-a impresionat lozinca „politicii de liberare", lansată de Eisenhower în cursul primei campanii electorale, au acum mai puține motive să se aștepte la inițiative energice din partea președintelui, în cea de a doua perioadă de guvernare. Fostul președinte democrat Truman s'a angajat în răsboiul din Corea, pentruca să vie apoi Eisenhower și să-l lichideze fără un câștig real pentru lumea liberă, care să justifice sângerarea timp de doi ani de zile a armatelor Națiunilor Unite. Republicanii au atacat cu vehemență partidul democrat, când erau în opoziție, că nu opune amenințări comuniste decât politica timorată de „containment". La Geneva, în vara trecută, președintele republican a făcut avansuri morale conducătorilor comuniști, comparabile numai cu acelea făcute de Roosevelt lui Stalin în vremea alianței contra Germaniei.

Evident, problema pusă astfel e mult prea simplificată. Cu toată autoritatea considerabilă acordată de constituția americană președintelui, luarea de decizii cruciale, ca acelea care implică răsboiul, presupune o mare majoritate în spatele executivului, nu numai în rândurile Congresului și aparatului partidului dela putere, ci și în opinia publică a țării. O democrație de tipul celei americane nu acceptă riscul răsboiului decât în momentul când pentru toată lumea e clar că însăși existența ei e în joc. Acest moment nu va întârzia să vină, indiferent de pacifismul președintelui Eisenhower și sfetnicilor săi.

Poate tocmai din cauza incapacității lor de a înțelege legile funcționării democrației americane, conducătorii sovietici s'au grăbit să-și manifeste satisfacția când a fost anunțată reînnoirea candidaturii președintelui Eisenhower. Aceștia consideră pe Eisenhower un partizan ireductibil al păcii, care a rezistat presiunilor cercurilor „reacționare" americane de a porni cruciada împotriva comunismului. Cu aceiași naivitate, construiesc mult pe pretinsa prietenie dintre Eisenhower și Jukov. Când președintele a suferit atacul de inimă din toamna trecută, conducătorii sovietici nu mai credeau în realegerea lui și deveniseră din nou inflexibili față de America. Dela anunțarea candidaturii lui Eisenhower, „spiritul dela Geneva" a fost reînsuflețit, Cremlinul devenind chiar mai coexistențialist decât la apogeul conferinței celor patru șefi de stat.

In tot acest calcul naiv, un singur punct negru tulbură euforia gratuită a conducătorilor sovietici: certitudinea că Richard Nixon va candida iarăși pentru postul de vice-președinte. Nixon e considerat în Uniunea Sovietelor ca un inamic implacabil al Moscovei. Strânsele lui legături cu aripa dreaptă a partidului republican și rolul pe care l-a jucat în demascarea lui Alger Hiss i-au creat această reputație. In timpul vizitei cancelarului Adenauer la Moscova, Hrușciov a insistat mult asupra adversității lui Nixon față de Uniunea Sovietelor. Când cancelarul german a încercat să-i demonstreze că vice-președintele american n'are decât prerogative reprezentative, Hrușciov i-a răspuns prevenitor: „Si Truman a fost numai vice-președinte și a devenit președinte după moartea lui Roosevelt."

REVIZUIREA MITOLOGIEI ROSII

Sfârșitul celui de al doilea răsboiu mondial a desvăluit omenirii, încă odată, un adevăr valabil de când lumea: orice dictatură personală sfârșește mai întotdeauna catastrofal pentru poporul care, din ușurință sau nenoroc, a devenit instrumentul satisfacerii poftelor morbide de putere ale unui autocrat. Exemplul l-au furnizat Italia și Germania care, pe lângă „cuceririle" înșelătoare obținute sub regimul totalitar, au pierdut prestigiu și substanță agonisită prin sacrificiul și vrednicia mai multor generații.

Desmetecirea celor cari au participat la pregătirea prăbușirii finale s'a produs penibil, abia când au ajuns în fața tribunalului dela Nürnberg. Doctorul Schacht, fostul ministru al economiei celui de al treilea Reich, a declarat patetic că dacă i-ar mai apare în cale Hitler l-ar ucide pe loc. Mareșalul Milch a afirmat că Hitler nu mai era în toate mințile, în ultimii ani. Insuși Göring a mărturisit lui von Papen că nu-și mai considera de mult Führer-ul un om normal. Astfel de declarații ar părea indicii nimicitoare asupra caracterului conducătorilor Germaniei național-socialiste. Adevărul însă e că nu atât oamenii au fost lamentabili cât sistemul. „Puterea corupe", a spus Montesquieu. Puterea mânuită discreționar e la fel de nocivă pentru conduși și conducător.

Recunoașterea erorilor trecutului e firească atunci când urmările acestora se manifestă sub forma unui dezastru național ca acela suferit de Germania în 1945. Nimeni nu se aștepta însă la revizuirea mitologiei sovietice în Rusia, ieșită învingătoare din cel de al doilea răsboiu mondial, datorită ajutorului anglo-american. In ultimele zile ale celui de al 20-lea congres, cei 1.600 de membri ai Sovietului suprem au aflat cu stupoare că patria socialismului a fost condusă douăzeci de ani de un dictator dement.

Primul dintre iconoclaștii roșii care a dat lovitura de grație amintirii lui Stalin a fost Mikoian. Același Mikoian care la congresul anterior, referindu-se la doctrina economică a lui Stalin, a caracterizat-o drept „o comoară de idei ce luminează viața noastră cu flacăra strălucitoare a științei" și și-a încheiat discursul strigând: „Slavă marelui Stalin!" Deastădată, a deplâns faptul că, timp de 20 de ani, conducerea colectivă a fost în eclipsă. „Cultul unei persoane a înflorit și a avut o influență extrem de negativă asupra partidului și activităților sale." Ideile economice ale lui Stalin, a spus mai departe Mikoian, au fost false. S'a înșelat fundamental asupra evoluției economiei burgheze și a comis erori grosolane de apreciere a situației externe, care au dus la cel de al doilea răsboiu mondial.

La rândul său, Malenkov, mâna dreaptă a lui Stalin, a spus că „perversiunea cultului personalității a dus la decizii arbitrare și a produs mult rău partidului și țării."

Dar principalul și cel mai implacabil acuzator a fost Hrușciov, omul care a executat din ordinul lui Stalin lichidările sângeroase din Ucraina. Hrușciov a acuzat pe „genialul conducător al popoarelor" de asasinate în masă, guvernare teroristă, mania persecuției și o nemărginită vanitate personală. In cursul discursului de câteva ore, a isbucnit de mai multe ori în lacrimi când a evocat omorurile săvârșite împotriva a mii de valoroși ofițeri și conducători de partid sovietici. Caracterul lui Stalin, a spus Hrușciov, a fost un curios amestec de megalomanie și mania persecuției, fiind în permanență obsedat de gândul că cei din jurul lui ar intenționa să-i ia locul.

Comentând aceste revelații ale conducătorilor sovietici, ziarul elvețian „Die Tat" a scris: „Vechea părere, că istoria Rusiei e o succesiune de fapte nemaipomenite și de neînțeles și că în această țară totul e posibil, a fost confirmată de ultimele evenimente într'un mod care te face să te înfiori." In ce măsură convertirea succesorilor lui Stalin la observarea principiului conducerii colective e reală e fără importanță pentru

E X T E R N A

lumea liberă. Dictatura de clasă a unui singur partid rămâne mai departe. Pentru poporul rus, noul curs poate să aducă o destindere internă care să umanizeze relațiile dintre conducători și conduși și să ofere programului economic și social sovietic o bază mai sigură de progres decât a fost stimulentul represaliilor staliniste. De anomalia existenții numai unui singur partid, societatea sovietică, modelată în patruzeci de ani de îndoctrinare comunistă, nu se sinchisește. Observatorii străini au constatat chiar o identitate de țeluri pe plan extern între aceiea urmărite de partid și de masa poporului rus. Intre obiectivele externe ale Sovietelor și vechiul imperialism țarist nu există decât deosebiri de tactică.

ROSTUL CONDAMNARII STALINISMULUI

E de presupus că opinia actualilor conducători sovietici despre Stalin și necesitatea abolirii cultului personalității datează de mult și că imediat după moartea dictatorului roșu au aplicat în fapt principiul conducerii colective.

Deslănțuirea campaniei anti-staliniste, cu violența manifestată în cursul celui de al douăzecilea congres, nu poate avea deci numai motive de lămurire internă, care ar putea fi făcută mai puțin spectacular și în etape. Motive de politică externă au fost determinante pentru această execuție postumă, tot așa de mult ca și cele interne.

Fărădelegile comise de Soviete până acum au fost puse, melodramatic, în sarcina unui singur țap ispășitor, răposatul Stalin, singurul destul de mare ca să le poată purta în spate pe toate. O încercare mai timidă a fost făcută cu Beria, șeful aparatului polițienesc, denunțat pentru teroarea din Rusia și ruptura cu regimul titoist din Belgrad. Nimeni n'a luat-o însă în serios în străinătate.

Atâta vreme cât guvernele din lumea liberă nu acordă niciun fel de încredere ofensivei coexistențialiste sovietice, din cauza sumbrelor experiențe din trecut cu potentații Cremlinului, șansele Moscovei de a obține un acord asupra interzicerii armelor atomice și dezarmării, care să permită demilitarizarea Vestului și păstrarea în acelaș timp a regimurilor polițiste din Europa Orientală, sunt minimale. Dar numai când ar reuși această manevră, ar înceta echilibrul de forțe din lume și comunismul ar putea să recurgă la războiu ca mijloc pentru realizarea revoluției mondiale. Pe de altă parte, cu toate tensiunile existente între puterile vestice, frontul alianței atlantice nu putea fi dislocat cât timp amenințarea sovietică era iminentă. In această privință, autocritica fruntașilor sovietici n'a întârziat să dea roade: ministrul de externe francez, Pineau, a căzut imediat victima cântecului de sirenă din Moscova.

Sovietele s'au convins deopotrivă că partidele comuniste din Europa vestică n'au nicio șansă să ajungă la putere pe cale parlamentară. Sunt condamnate să rămână mereu minorități. Pentru preluarea puterii e nevoe de coaliția cu partidele socialiste și crearea de fronturi populare ca acela condus de Léon Blum în timpul războiului civil spaniol. Renunțarea la stalinism ar putea să tenteze partidele socialiste europene să revină la colaborarea de altădată cu comuniștii împotriva partidelor burgheze.

Sovieticii aveau obligația să facă o concesie și lui Tito. Nu pentrucă Tito ar fi fost vreodată realmente de partea Vestului și ostil Moscovei, ci pentrucă revenirea completă în blocul sovietic avea nevoie de o motivare ideologică față de opinia publică internațională. Condamnarea lui Stalin și învinuirea lui că a fost autorul rupturii formale cu Belgradul în 1948 au oferit lui Tito un pretext plauzibil pentru a întoarce spatele Vestului. In mesajul adresat congresului sovietic, Tito a decretat din nou Uniunea Sovietelor — ca în vremuri bune — „marea patrie a socialismului", condusă de „leniniști fermi". Moscova nu mai are nevoie de mascarada scizunii titoiste și face presiuni energice asupra dictatorului iugoslav să se alinieze pe toate fronturile politicii Cremlinului.

Infine, noua orientare a conducătorilor sovietici are și scopul să pună capăt blocadei ideologice din partea atâtor intelectuali de stânga cari au întors spatele comunismului în ultimii ani. Toți aceștia au fost desgustați de faptul că regimul comunist din Rusia s'a transformat într'un regim totalitar terorist. Ultimul exemplu al unei astfel de răsmerițe a fost dat de cunoscutul intelectual și jurnalist comunist francez, Pierre Hervé. Acesta a înfierat într'o carte senzațională, apărută recent — „La Révolution et les Fétiches" — erezia infailibilității conducătorilor sovietici, erezie care limitează privilegiul de a gândi numai pentru douăsprezece persoane și înlocuiește disciplina din convingere pentru ideile și acțiunile partidului cu disciplina, convențională și lipsită de demnitate, față de câțiva oameni ambițioși și fără scrupule.

In afară de aceste obiective propagandistice pe plan extern, țelurile comuniste de cucerire a lumii au rămas aceleași. In discursul său, Hrusciov a lăsat să se vadă clar că țelurile imperialiste ale Moscovei nu s'au schimbat, chiar dacă personalitățile, metodele și tacticile comuniste sunt altele acum. Hrusciov n'a lăsat să subziste nicio îndoială asupra hotărîrii Sovietelor de a realiza comunizarea lumii întregi; și-a exprimat numai convingerea că victoria comunismului e posibilă și fără războiu.

La fel de fermi în sublinierea obiectivului cuceririi mondiale au fost și Jukov și Malenkov. Primul a dat asigurări că armata e în stare să nimicească orice atac vestic, iar Malenkov a declarat că un războiu viitor „va aduce completa prăbușire a lumii capitaliste". Ceeace actualii conducători au evitat mai ales cu mare grijă să impute răufăcătorului Stalin a fost înglobarea în Uniunea Sovietelor a țărilor din răsăritul Europei. Epigonii lui Stalin și-au însușit complet această gigantică „realizare" a stalinismului.

RAPORT DE FORTE IN ORIENTUL MIJLOCIU

Cu toată intervenția energică a președintelui Eisenhower și acțiunea de mediere a secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, sunt puține șanse ca tensiunea actuală dintre Israel și țările arabe să se rezolve altfel decât pe calea armelor.

Greutatea de a se ajunge la o înțelegere între adversari o ilustrează mai bine decât orice raportul dintre forțele militare ale Israelului și ale țărilor arabe, ajuns într'un stadiu când o creștere sau diminuare la una din părți va duce aproape fatal la un conflict armat major.

Deși premierul israelit, David Ben-Gurion, a reușit să obțină în parlament respingerea unei moțiuni a partidului naționalist Herut, care cerea declararea imediată a războiului preventiv, superioritatea militară a Israelului e amenințată să dispară în scurt timp, dacă furniturile de armament sovietic continuă cu intensitatea de până acum.

Israelul, o națiune de 1.7 milioane locuitori, are sub arme 80.000 soldați și rezerve de 120000 de oameni instruiți, mobilizabili în 48 de ore. Țările arabe, cu 40 milioane de locuitori, dispun de numai 170.000 de soldați instruiți, cea mai mare parte din aceștia fiind egipteni. In armament, Arabii dispun deja de un avantaj calitativ, în urma primirii tancurilor moderne sovietice. Dar superioritatea militară a țărilor arabe față de Israel se resimte în aviație. Israelul dispune de 50 de avioane cu reacție, în timp ce Egiptul a fost dotat recent de către Soviete cu 200 avioane MIG, capabile să atingă orașele Tel Aviv și Ierusalim numai la câteva minute după decolare.

Convingerea populației Israelului că rămânerea în defensivă nu va mai putea fi menținută mult a fost provocată mai ales de știrea că numeroși ofițeri egipteni ai trupelor de uscat sunt instruiți în Polonia, iar ofițeri de aviație ruși au sosit la Cairo să pregătească piloți pentru mânuirea avioanelor livrate.

REVISTA PRESEI

vreun incident de tipul celui dela Seraievo pentru a deslantui holocaustul atomic. Rușii știu că Americanii dispun de mari rezerve de arme nucleare și sunt conștienți de avantajele pe care ni le oferă bazele noastre aeriene pentru un atac nimicitor asupra punctelor vitale din U. R. S. S."

„Al doilea obiectiv al ofensivei de pace sovietice din prezent e să ne legene în falsa credință a unei securități nepericlitate, să ne facă să slăbim măsurile de apărare și să ne pregătească un Pearl Harbour atomic sau să-și extindă dominația prin alte mijloace. Vorbăria actuală despre coexistența pașnică e cântecul unei sirene, menit să abată națiunile libere dela cursul lor și să le slăbească până la neputință cu tratative interminabile de dezarmare, pacifism și neutralism."

„Look", din 12 Februarie. Fostul ambasador american din India, Chester Bowles, a întreprins, către sfârșitul anului trecut, o călătorie de studii în Asia și Africa pentru a observa efectele ultimei ofensive politice sovietice asupra popoarelor de acolo.

Sumarul impresiilor culese în cursul acestei anchete a apărut într'un articol intitulat „Politica de pace", din revista „Look". Deși autorul se referă la problemele și reacțiile popoarelor din Asia, observațiile făcute asupra unor deficiențe ale politicii americane în această zonă asaltată de propaganda sovietică se potrivesc și cursului politic american în Europa și, mai ales, provoacă unele îngrijorări în privința tratamentului ce va fi aplicat țărilor subjugate de Ruși, după eliberare.

„Nu putem să asigurăm pacea în lume numai cu arme atomice", scrie Chester Bowles. **„Fără idei, credință și înțelegere, orice ajutor în dolari acordat străinătății e cu totul inadecvat. Omul nu trăiește numai cu pâine. El dorește independență și dreptate."** Referindu-se la un discurs al lui Lenin, în care acesta a declarat că războiul e numai o parte din întreg, întregul fiind politica, care implică, pe lângă organizare, idei și instituții și programe sociale și economice, autorul constată în politica externă americană absența oricăror idei-forță, capabile să dinamizeze lupta anticomunistă a popoarelor. Inainte de 1940, America n'a putut opune nici lui Hitler un front solidar, care să facă imposibil războiul al doilea mondial. **„Cu atât mai greu poate fi barat comunismul internațional, cu programul său politic revoluționar — un iceberg din care nu apar la suprafață decât ultimele faze ale manevrelor sale."**

Programul economic e esențial mai ales pentru popoarele rămase înapoiate din punct de vedere industrial. Dar **„ajutorul material extern nu poate fi o cură universală pentru rezolvarea problemelor mondiale. Acesta nu ne va da puținta, de exemplu, să cumpărăm aliați și prieteni. Tot așa de puțin putem cumpăra loialitatea unui popor liber, pe cât de puțin putem cumpăra loialitatea unui individ liber. Gratitudinea, ca și loialitatea, nu se poate cumpăra."**

Dacă exemplul dat de Chester Bowles e valabil pentru critica politicii americane față de popoarele asiatice, e aplicabil și pentru aprecierea politicii americane față de emigrațiile din Europa Orientală. Nu ajunge să consacri drept reprezentanțe ale popoarelor subjugate niște Comitete Naționale detestate în țările respective, ca să asiguri menținerea rezistenții anticomuniste a Românilor, Ungurilor sau Polonezilor. Niciodată aceste popoare nu vor accepta să le fie impuse din afară Comitete fabricate și subvenționate de puterile vestice și se vor descotorosi de ele, așa cum s'au descotorosit și popoarele asiatice de toți conducătorii politici susținuți numai de străinătate.

„Niciun fel de ajutor extern, oricât ar fi de generos, nu va putea să ne permită să sprijinim guverne corupte și feudale," e opinia autorului. E o părere care, desigur, e destul de răspândită în America, pentru a se putea preveni în momentul eliberării erori ca acelea comise acum prin investirea unor imposturi ca reprezentanțe în exil.

A S P E C T E

LA MOARTEA ARTISTULUI N. BALTATEANU

La 28 Februarie curent s'a stins la București artistul dramatic N. Bălțățeanu. „Contemporanul", organul săptămânal politic, social și cultural, editat de Ministerul Culturii din R. P. R., însoțește trista veste cu un comentar propagandistic de rigoare, preamărind pe „artistul poporului", ca pe „unul din cei mai mari și mai populari actori români", ca pe un „artist cetățean aflat în primele rânduri ale luptătorilor pentru democrație populară", care a fost primit în partidul comunist în anul 1946 și a luptat „pentru încetățenirea metodei realist-socialiste în arta teatrală". După cum ne mai informează „Contemporanul", marele talent al lui Bălțățeanu ar fi cunoscut „o nouă și minunată tinerețe în condițiunile unui teatru eliberat de servituțile ce-i fuseseră impuse de regimul burghezo- moșieresc".

Nu intenționăm să luăm apărarea vechiului regim și nici să reproșăm defunctului o lipsă de ținută civică, fiindcă a fost într'adevăr un bun actor, iar calitatea principală a artistului dramatic este tocmai aceea de a fi proteic, de a interpreta cu convingere cele mai felurite roluri, atât caracterele nobile cât și pe cele mai abjecte. Nu i si poate deci cere constanță mai ales dacă e Oltean, originar dintr'o regiune bine cunoscută prin negustorii ei cu ridicata.

Cu asemenea rezerve, deplângem și noi moartea artistului N. Bălțățeanu, al cărui talent, fără a egala pe al unui Aristide Demetriade sau Constantin Radovici, i-a dat totuși putința să se impună în roluri ca al Lordului Melbourne din „Tinerețea unei regine", sau un Mefisto din „Faust" de Goethe, pe scena glorioasă și în atmosfera de sobră festivitate care a caracterizat reprezentațiile în vechea clădire a Teatrului Național din București, dispărut odată cu pierderea neatârnării și libertății spirituale în Țara noastră.

In vremea când vechea clădire a Teatrului exista încă, nici talentul de scriitor, de critic și de istoric literar al lui George Călinescu n'a fost obligat să se prostitueze, căzând în extaz și ridicând osanale porcilor dintr'o fermă colectivă în Brăila, pentru a dovedi astfel stăpânilor săi că știe ce se cere dela un om pe care l-au promovat membru în Academia reperizată, ci își putea permite încă luxul de a scrie în voie un articol entuziast despre Sfântul Francisc, „săracuțul lui Dumnezeu".

Regretatul Bălțățeanu nu și-a bătut joc de vocația sa, ca academicianul reperist Călinescu, fiindcă n'a simțit nicio afinitate cu speciile de râmătoare. Bălțățeanu nu s'a coborît deci de pe scena de teatru în arena de circ, spre a face clownerii progresiste, ci a continuat să joace pe Don Carlos, în „Răsvan și Vidra", „Fântâna Blanduziei", „Ruy Blas" ș. a. Această dovadă instinctivă de demnitate profesională îl absolvă de unele vini pentru care regimul de ocupație străină îi aduce acum laude ditirambice. Regretăm și noi moartea artistului care a știut să insufle rolurilor pe care le-a interpretat o eleganță discretă și o nobilă prestanță. Cu el dispare un muncitor neobosit pe ogorul artistic al Națiunii

Fie-i țărâna ușoară!

FORME INTERMEDIARE DE COLECTIVIZARE

Cu prilejul congresului partidului comunist din Decembrie trecut, anunțându-se în raportul de activitate și proectul de directive pentru planul cincinal o intensificare a acțiunii de colectivizare a agriculturii, s'a adus în acelaș timp o critică organelor de partid și de stat că nu au acordat o suficientă atenție formelor mai simple de cooperare, formelor inferioare.

Gheorghiu-Dej a descoperit că în satele noastre se alcătuiau grupe de intr'ajutorare pentru efectuarea diferitelor munci agricole, pe bază de rudenie sau de vecinătate și aceste grupe de intr'ajutorare ar putea fi transportate treptat în forme „superioare" de cooperare, cu țelul final gospodăria colectivă.

Formele acestea „inferioare" de cooperare au fost calificate în repetate rânduri ca forme „intermediare", subliniindu-se și în acest fel că obiectivul șefilor comuniști dela București rămâne și mai departe colectivizarea de tip rusesc impusă cu atâta brutalitate de Stalin însă considerată și mai departe de actuala conducere colectivă ca singura formă de agricultură compatibilă cu un regim comunist. Ceeace anunță acest interes subit al lui Gheorghiu-Dej pentru tovarăși este numai o schimbare de metodă. Intrarea într'o gospodărie colectivă înseamnă pentru țăran nu numai pierderea dreptului de proprietate asupra pământului, vitelor și a puținelor mașini agricole dar și obligația de a se supune în ce privește munca pe care trebuie să o depună, dispozițiunilor și controlului conducerii gospodăriei colective: o pierdere a independenței economice și o serioasă îngrădire a libertății personale. Intrând într'o grupă de intr'ajutorare, nu își înstrăinează deocamdată pământul. Incepe însă prin a accepta îngrădiri ale libertății personale, face primul pas pe un drum care îl duce în gospodăria colectivă. In loc ca grupele de ajutor reciproc să se alcătuiască liber, pe baza interesului comun al rudelor sau vecinilor (aceasta a și făcut ca aceste forme de cooperare să fie mai puțin răspândite decât ar fi fost de dorit), ele sunt constituite după directivele organelor de stat agricole și ale organelor de partid. Când unul din vecini nu se lasă „convins" de avantajele descrise de propagandiști, i se pun în vedere consecințele: cea imediată este schimbul forțat de pământ, în care invariabil recalcitrantului i se atribuie un pământ de calitate mai proastă decât acela pe care îl poseda în cadrul perimetrului prevăzut pentru grupa de ajutor reciproc. Acordarea în schimb a unui pământ mai bun servește de argument pentru intrare în grupă pentru cei cu pământ mai puțin roditor, dar mai permeabili pentru propaganda partidului.

Obligațiunile membrilor unui grup de intr'ajutorare nu mai sunt însă cele tradiționale, ci acelea fixate de partid. Prin desființarea hotarelor se constituie un singur trup și se cultivă o singură plantă. Cum libertatea de a-și alege planta de cultură pe ogor a fost desființată prin sistemul planurilor de cultură, intrarea în grupa de ajutor reciproc nu înseamnă o schimbare prea mare. Obligațiunile de intr'ajutorare nu sunt prea intens definite și nu există practic sancțiuni pentru neîndeplinirea lor. Fiecare își lucrează „pământul său".

Intr'a doua etapă, grupul de ajutor reciproc se transformă într'o asociație, capătă caracter de permanență și organe de conducere. Ea se transformă în întovărășire când începe să se constituie un fond comun pentru întreținerea unei părți din recoltă. Nu mai muncește fiecare „pământul său", ci acolo unde este repartizat de consiliul de conducere. Impărțirea veniturilor se face încă după suprafața adusă în întovărășire, dar fiecare proprietar este obligat să plătească munca depusă cu brațele sau atelajele de alți membri ai întovărășirii după un anumit tarif.

Rămânând încă întovărășire agricolă, se poate face totuși încă un pas spre forma ultimă de colectivizare. Se introduce munca normată și repartizarea recoltei se face în parte după suprafața adusă de fiecare în întovărășire, și în parte după numărul „zilelor-muncă" prestate. Când împărțirea veniturilor se face numai după numărul „zilelor-muncă", gospodăria colectivă este constituită și ultimul vestigiu al proprietății asupra pământului se șterge.

După cum se vede, așa dar, din expunerea de mai sus, trecerea la proprietatea colectivă se poate desăvârși destul de repede. Dela o etapă la alta, schimbarea de situație nu este atât de mare încât să stârnească o rezistență violentă sau generalizată.

S'a menționat cu ocazia congresului și o acțiune întreprinsă în regiunea Galați, care a fost recomandată spre studiere și aplicare și în alte regiuni ale țării. Este vorba de tarlalizarea pământurilor. Citind discursul lui Gheorghiu-Dej, n'am reușit să înțelegem acest interes neașteptat. Cultivarea în tarlale mari, peste haturi, s'ar fi părut mai curând o măsură de consolidare a proprietății private: țăranii se puteau bucura de avantajul de a li se ara pământul cu tractoarele și de a folosi unele mașini agricole ale stațiunilor, fără ca tehnicienii și propagandiștii să le mai bată capul cu urmările fărâmițării loturilor agricole. De altfel o acțiune de alcătuire de obștii cu desființare de haturi s'a început încă în timpul răsboiului și ea a avut un oarecare succes, avantajele fiind incontestabile.

Ceeace s'a întreprins însă în regiunea Galați este cu totul de altă natură. Un articol al primului seretar de partid al regiunii Galați, cu foarte neaoșul nume românesc de Radu Dulgheru, a publicat un articol în Scânteia, comunicând experiența acumulată de partid în regiune, spre beneficiul și altor organizații.

In regiunile de câmpie, care astăzi fac parte din regiunea Galați, exista un sistem de rotație de doi ani a culturilor. Intr'un an, pe locurile dintr'o parte a satului, se cultivau numai plante prășitoare, în timp ce pe cealaltă jumătate a locurilor situate în altă parte a satului, se cultivau numai păioase; în anul următor culturile erau inversate. Acest asolament de doi ani, destul de nesatisfăcător din punct de vedere agrotehnic, era rezultatul rotației de trei ani de altădată, destul de generalizat, în care una din tarlale era lăsat ogor nelucrat, pentru pascutul vitelor și pe celelalte două se aplica rotația de doi ani a culturilor, prășitoare și păioase. Rotația de doi ani s'a păstrat pentrucă miriștile nearate asigurau pășunat întins în timpul verii pentru vitele țăranilor. Aceasta explică și greutatea introducerii și extinderii măsurii atât de recomandată de agrotehnică de a se ara miriștile îndată după seceriș.

Ce au făcut autoritățile agricole și organele de partid din fostul județ Brăila? Și-au oferit „ajutorul" pentru a organiza țăranilor astfel de tarlale. După cum spune cu candoare tov. Dulgheru, „munca n'a fost deloc ușoară". Deși „munca de lămurire" a fost destul de largă, țăranii s'au lăsat greu lămuriți. Si iată dece: fiecare constituire de tarla implică o redistribuire a pământurilor. Cităm: „La început s'au făcut tarlale mai mici, de cca 60 - 80 ha., în diferite puncte din mereana satului. Repartizarea țăranilor muncitori s'a făcut prin schimb voluntar, pe bază de interese comune (prietenii, rudenii și vecinătăți) și după cum conveneau asupra calității terenului și așezării lui față de sat, fiecare țăran păstrându-și dreptul de proprietate asupra terenului ce i s'a repartizat."

Cât de „voluntar" era schimbul se poate deduce din faptul că agenții agricoli și șefii de tarlale, așa zicând aleși de țărani, erau aceia care „ajutau" la facerea schimburilor de terenuri și la repartizarea suprafețelor din tarlale pe fiecare țăran pentru cultura pe care trebuia s'o însămânțeze. Cum funcționa această repartizare putem deduce din unele „greșeli" semnalate de Dulgheru. Unii șefi de tarla atribuiau unora dintre țărani suprafețe mai mari decât aveau dreptul, în paguba altora, ba chiar unii dintre țărani, deși trebuiau, conform planului de cultură, să însămânțeze o anumită plantă, nu primeau nici o bucată de teren din tarlaua culturii respective.

In ce privește cea de a doua afirmație, aceea că fiecare țăran își păstra dreptul de proprietate asupra pământului ce i s'a repartizat în tarla, el este o formă destul de curioasă de drept de proprietate: el se reduce la dreptul de a culege recolta de pe parcela de pământ în anul respectiv. Pentrucă în anul următor tarlalele erau altfel organizate, atât pentru a corecta greșelile din anul precedent, cât și în vederea introducerii unui asolament mai rațional. S'a creat astfel o situație asemănătoare aceleia de după reforma agrară din 1945, când loturile provenind din expropriere au fost redistribuite în fiecare an altor proprietari. Se crează astfel un haos în ce privește drepturile de proprietate și se slăbește legătura cu pământul, astfel încât introducerea gospodăriilor colective și a întovărășirilor agricole este mult ușurată. Acest haos este dealtfel realizat și în alte regiuni. Gheorghiu-Dej cita cazul unor sate din regiunea Timișoara, în care terenurile date țăranilor în

DIN R. P. R.

schimb pentru pământurile lor cuprinse în perimetrul gospodăriilor agricole și întovărășirilor au fost schimbate de câte 5-6 ori, această în șase ani, de când s'a pornit la formarea de gospodării colective.

Haosul creat de partid în regiunea Galați încă din 1947 și-a dat roadele, pământurile colectivizate formând în această regiune 31% din suprafața arabilă a regiunii și cuprinzând 37% din gospodării, nivel depășit numai de regiunea Constanța. In urma creeri unei situații asemănătoare, Gheorghiu-Dej afirmă că și regiunea Timișoara, una din regiunile cu mari suprafețe de câmpie rămase în urmă în ce privește colectivizarea, îndeplinește toate condițiunile pentru a face progrese rapide în această direcție.

Rezistența țăranilor a fost destul de mare, deși până la urmă a fost frântă. In articolul citat sunt menționate două forme: unii ieșeau la semănat mai devreme, însămânțând alte culturi decât cele fixate pentru terenul respectiv. Alții, dimpotrivă, nu ieșeau deloc la lucru pe terenul repartizat într'o anumită tarla și se duceau să-și însămânțeze tot fostele lor terenuri.

COMASAREA TERENURILOR AGRICOLE

Una dintre cele mai grele moșteniri pe care ni le va lăsa actualul regim comunist este aceea creată în urma operațiunilor de tarlalizare, colectivizare, comasare și statizare a terenurilor agricole. Dacă o simplă întoarcere la situația din 1945, dinainte de reforma agrară sau chiar și la aceia creiată de reforma agrară nu este de dorit, pentrucă ar însemna reîntoarcerea la situația de fărâmițare excesivă a loturilor țărănești, nici o păstrare a situației create de actualul regim comunist nu va putea fi menținută. Țăranii nu vor accepta continuarea existenței actualelor gospodării colective și întovărășiri agricole. Iar în măsura în care proprietatea agricolă va fi rămas încă nesocializată, nici redistribuirea proprietăților private așa cum a fost realizată prin operațiunile de comasare în curs nu va putea fi menținută, deoarece ea s'a făcut prin nedreptățirea unei mari părți a populației sătești, tocmai a aceleia care opune cea mai mare rezistență politicii actualului regim.

Este greu de imaginat haosul care domnește astăzi în ce privește dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole, haos în parte voit de regim. Incă din 1945, când au fost expropriate moșiile mai mari de 50 de ha., s'a urmărit crearea unei stări de nesiguranță. Pământurile expropriate n'au fost împărțite țăranilor printr'o operație care să se încheie odată cu atribuirea unui lot viitorului proprietar, ci ele au fost redistribuite aproape în fiecare an. A urmat în Martie 1949 confiscarea și a restului de 50 ha lăsat foștilor mari proprietari în 1945, iar din vara aceluiași an întemeierile de gospodării colective, acțiune continuată într'un ritm destul de grăbit până în 1953, aproape oprită pe loc în decursul anilor 1954 și 1955, când în schimb s'au organizat întovărășiri agricole permanente și simple, forme inferioare de lucru în colectiv. Fiecare gospodărie colectivă sau întovărășire nou înființată atrage după sine o redistribuire a pământurilor, proprietate a locuitorilor din satul respectiv. Cum cei care sunt convinși sau cedează presiunilor de a intra într'o gospodărie colectivă sau întovărășire nu au niciodată proprietăți grupate la un loc, se procedează la comasare. Se alcătuiesc câteva trupuri de teren, așezate în diferite părți ale comunei, iar locuitorilor care au terenuri în suprafața pe care se formează aceste trupuri li se dă în loc o suprafață de teren egală cu aceea avută și în teorie de aceiași calitate. Cum s'au făcut însă în fapt aceste schimburi silite de proprietate rezultă din faptul că însuși comitetul central al partidului s'a sesizat în Septembrie 1951 de nedreptățile săvârșite: gospodăriilor colective li s'au atribuit numai terenuri de luncă, mai fertile, iar țăranilor cari au refuzat intrarea în gospodăriile colective numai terenuri puțin productive, de coastă sau dealuri. In acelaşi timp s'au făcut „deschiaburiri" sau „autodeschiaburiri", adică s'a luat pur și simplu pământul țăranilor mai bogați sau aceștia l-au oferit spre a se feri de persecuții. O politică ce nu convenea regimului, întrucât chiaburii prin greutatea cotelor și a impozitelor sunt cei care contribuie cu cea mai mare parte a produselor colectate de stat.

Se afirmă (A. Romanovici în Probleme Economice Nr. 7/1955) că operațiunile de comasare au cuprins peste 4.000.000 ha, adică cca 26% din teritoriul agricol al țării.

Lucrurile nu s'au liniștit nici chiar în regiunile unde aceste operațiuni au avut loc odată. Acelaș autor menționat mai sus recunoaște că sunt foarte numeroase cazurile când perimetrele comasate nu au corespuns cerințelor unei organizări raționale a producției, din care cauză a fost nevoie de recomasări, rectificări, lichidarea întrepătrunderilor și în genere de schimbarea configurației teritoriilor întreprinderilor socialiste, înainte de a se introduce asolamentele. Această acțiune de recomasare poartă numele de organizarea teritoriului și introducerea asolamentelor și a cuprins până la sfârșitul anului 1953 cca 280.000 ha din suprafața ocupată de gospodăriile agricole de stat. Ceva mai încet a mers această acțiune la gospodăriile colective, a căror suprafață de altfel se modifică neîncetat. Până la sfârșitul anului 1954 nu se elaboraseră astfel de planuri decât pentru 141 din cele 2.070 gospodării colective existente.

REFORMA IN INVATAMANT

In cursul anului trecut au început să apară în „Gazeta Invățământului", organ al Ministerului Invățământului, articole despre nivelul deplorabil de pregătire al absolvenților școlilor medii. La examenele de intrare în Facultăți și Institute chiar și profesorii universitari improvizați de regim au trebuit să constate rezultatele școalei progresiste: candidații la studii superioare nu numai că nu știau să gândească, învățătura lor rezumându-se la formule învățate pe dinafară, dar că nici nu știau să scrie ortografic.

Au contribuit la această stare numeroși factori. Cadrele didactice improvizate pentru înlocuirea profesorilor „epurați" și „comprimați", slaba disciplină din școli, căci regimul avea nevoie de rezultate cantitative pe care le speculau ca să le citeze în dările de seamă cu privire la îndeplinirea planului, și, însfârșit, structura însăși a învațamântului.

O primă măsură în vederea remedierii situației s'a luat anul trecut când s'a ordonat întărirea disciplinei în școli. Cadrele U.T.M.-ului au fost obligate să se ocupe de felul cum invață elevii, s'a pus capăt într'o măsură oarecare terorizării profesorilor de către UTM-iștii tari pe meritele lor politice și s'a dat dreptul consiliilor profesorale să îndepărteze din școli, „trimițându-i în producție" pe cei care nu primesc medii de promovare.

Cu îmbunătățirea cadrelor va merge mult mai greu. Majoritatea cadrelor inițiale din învățământ nu au niciun fel de studii pedagogice, iar pregătirea de specialitate se reduce la cursuri de universitate sau politehnică, făcute cândva în trecut. Cei chemați să-i înlocuiască, absolvenții institutelor pedagogice, sunt produsul școlii așa cum a fost concepută de regim, încât nu aduce, prin intrarea lor în învățământ, o ameliorare calitativă a acestuia.

Se discută în momentul de față în presă propunerile făcute de Ministerul Invățământului pentru desvoltarea și ridicarea nivelului învățământului de cultură generală. Nu știm în ce măsură vor fi adoptate și puse în practică, deoarece ele par să fie parțial o victorie a bunului simț printr'o reîntoarcere la experiența verificată și ca atare vor fi cu siguranță combătute în baza cine știe cărui citat din Marx sau Lenin. Dar aceste propuneri, din care vom face mai jos câteva spicuiri, prezintă și un alt interes. Inovațiile preconizate arată că legea de organizare a învățământului nu a fost aplicată întocmai, sau că i s'a adus modificări, fără a se acorda niciun fel de publicitate introducerii modificărilor.

Stiam, conform legii, că învățământul elementar avea o durată de 7 ani, iar cel mediu una de 4 ani, în total 11 ani de învățătură pentru calificarea de intrare în universitate sau alte institute de învățământ superior. Citim acum în „România Liberă" că se propune mărirea duratei de școlarizare cu un an pentru învățământul teoretic (denumit pompos învățământul de cultură generală), „adică trecerea la școala de cultură generală de 11 ani, așa cum s'a preconizat prin legea de reformă a învățământului din 1948."

Nu se mai vorbește de învățământul elementar de 7 ani, ci de cursul primar cu clasele I-IV, de gimnaziu, cu clasele V-VII, deci cu o durată de 3 ani și de liceu sau cursul mediu (o concesie acordată terminologiei sovietice), cu clasele VIII-XI.

Ministerul Invățământului a mai făcut o descoperire: nevoia de oameni de cultură. Si iată ce citim mai departe, tot în „România Liberă": „noul plan de învățământ pentru școlile de 11 ani mai conține, față de planul de azi în vigoare, unele propuneri inspirate de necesitatea de a ajuta elevii să devină oameni cu o vastă cultură și cu o educație multilaterală. Astfel se propune introducerea studiului a unei (sic!) a doua limbi moderne (engleză, franceză sau germană din clasa a V-a (rusa începe încă din clasa a IV-a primară): predarea limbii latine în clasele a VIII-a și a IX-a; introducerea muzicii la clasele a VIII-X-a; a logicei în clasa XI și a teoriei literaturii la clasa a VIII-a."

Se mai prevede bifurcarea liceului pentru clasele a X-a și a XI-a (fostele clase a 6-a și a 7-a de liceu), într'o secție reală, în care să predomine studiul matematicilor, și într'una umanistică, în care se va da o extensiune mai mare literaturii, inclusiv limbii și literaturii latine și filosofiei.

Se prevede o întoarcere la școala cum am cunoscut-o înainte de războiu de 12 ani (însă numai în ce privește durata), după o etapă de pregătire ce va dura 8-10 ani.

Când am caracterizat mai sus aceste propuneri ca o victorie a bunului simț, am introdus și o restricțiune, menționând că este vorba de o victorie parțială. In aceleași propuneri se arată și ce se urmărește: ca absolvenții a 11 clase să capete cunoștințe de economie politică, marxism-leninism, matematică superioară și geologie. Cum în program urmează să se mai introducă și ore de lucru manual (propunerile Ministerului urmărind cum s'a arătat în citatul de mai sus, să producă oameni de „o vastă cultură și cu o educație multilaterală"), și lucrări practice, programul va fi mult prea încărcat ca învățământul să se poată desfășura în condiții mulțumitoare.

Destul de curioasă ni se pare motivarea introducerii lucrului manual și a orelor practice ca o introducere treptată a „învățământului politehnic", și aceasta ca un paragraf înaintea celui în care se vorbește de cultură generală.

Anestezierea lumii libere

(Urmare din pag. 3)

Dacă obosită de aceste războaie, Franța ar accepta la conducere un guvern al Frontului Popular, iar Anglia, sub presiunea intereselor economice ar deveni ceva mai indiferentă față de problema germană, Rusia ar realiza o încercuire a Germaniei Federale, pe care, în astfel de situație, o va putea sili să primească o unificare în condițiunile impuse de ea.

In acest caz, Europa continentală (mai puțin Spania) se va găsi alături de Uniunea Sovietică, fără ca aceasta să fi riscat un războiu general.

De aceea, politica aceasta de persuasiune, în care manifestările de prietenie acopăr și ascund intențiile reale, este foarte periculoasă.

Lumea liberă nu trebuie să uite nici un moment că scopul final al Uniunii Sovietice este cucerirea lumii și că tot ceea ce face este îndreptat în acest scop.

General Pl. Chirnoagă

CARTEA POLITICĂ

Alternativa politicii de „containment”

Fostul ambasador american la Moscova și director al biroului de planificare din State Department, George F. Kennan, a devenit după retragerea sa de pe scena politică, în 1953, un membru activ al Institutului de Studii Inaintate dela Universitatea Princeton. Câteva din prelegerile ținute la acest Institut au apărut în 1954 sub titlul „Realities of American Foreign Policy“, constituind a treia lucrare de politică externă a lui George Kennan după „American Diplomacy 1900 - 1950“ și „The Russian - American Relations“.

Spre deosebire de primele cărți, în care inaltul funcționar din State Department a trebuit să țină seama de obligațiile impuse de poziția oficială ce o deținea, „Realities of American Foreign Policy“ e liberă de orice convenționalism. Autorul expune cu toată franchețea ideile sale, elaborând, după propria-i definiție, „o filosofie personală de politică externă“.

Dela început, George Kennan își exprimă nostalgia pentru vechea diplomație americană. Oamenii de stat americani din secolul al 19-lea nu apreciau decât realitatea factorilor de forță.

Insă, cu creșterea puterii economice a Statelor Unite și sfârșitul acțiunii de colonizare a imensului teritoriu până la Pacific, „**a intervenit o situatie nouă, în care Americanii n'au mai fost multumiti numai să fie ceva. Voiam să apărem ca ceva de esentă superioară, nobilă, ceva de importantă universală. Asa s'a ajuns că oamenii de stat americani au inceput să se dedice cultivării a ceeace eu asi numi visul american. Era un vis marcat de o anumită inocentă. Era lipsit de orice intentie de a face constient rău. Dar, asemenea tuturor manifestarilor de inocentă, continea o bună măsură de ignorantă. Era cu totul subiectiv.**“

Incheindu-și faza de expansiune teritorială, Americanii și-au închipuit că și alte popoare din lume trebuie să fie satisfăcute cu frontierele existente. Problema păcii mondiale apărea astfel simplificată, toate eforturile îndreptându-se spre realizarea unor angajamente contractuale, care să asigure perpetuarea acestui fericit status quo. Toate celelalte probleme externe puteau fi rezolvate atunci, făcând abstracție de realitățile politice desagreabile și numai pe baza unor norme generale de comportament internațional, fixate și acceptate dinainte. „**Mai multe decenii la rând, conducerea de stat americană a fost preocupată numai de lansarea de proiecte utopice, lipsite pe toată linia de orice rezultate practice.**“

Autorul dă o serie de exemple de astfel de inițiative și planuri utopice ale politicii externe americane. Menționăm câteva din ele, pentrucă sunt răspunzătoare în mare parte de isbucnirea celui de al doilea răsboiu mondial și de crearea situației internaționale actuale, care nu va putea fi lichidată decât prin un alt răsboiu mondial, incomparabil mai pustiitor decât cele precedente. Cele mai elaborate din aceste proiecte au fost negocierea unui extensiv eșafodaj de tratate de arbitraj și conciliere și realizarea de acorduri multilaterale pentru dezarmare, mai ales între puterile europene. Intensificarea înarmărilor era însă în primul rând un simptom al existenței unor serioase diferențe internaționale și abia în al doilea rând cauza lor. Pactul Kellogg, unul dintre cele mai bizare episoade ale diplomației moderne, a fost realizat pornind dela aceste premise false. Rezultatul: doisprezece ani mai târziu a isbucnit al doilea răsboiu mondial.

Aceiași eroare de apreciere și tratament au comis-o Americanii și față de Rusia bolșevică. Ajutorul aliat în favoarea forțelor rusești antibolșevice s'a redus doar la gesturi simbolice. Lipsa de energie a intervenției aliate în Rusia se explică și prin scepticismul inițial al cercurilor politice anglo-americane în privința stabilității regimului bolșevic. Faptul că totuși dictatura bolșevică a supraviețuit crizei colectivizării agrare și dificultăților aplicării primului plan cincinal a produs schimbarea necesară de opinie. Era însă prea târziu. Puterile vestice nu mai aveau la dispoziție forța militară dela sfârșitul răsboiului, iar criza economică de după 1930 le-a impus concentrarea întregii atenții rezolvării problemelor interne.

La aceste cauze primare s'a mai adăugat și naivitatea lui Roosevelt care și-a închipuit că, reluând relațiile diplomatice cu Rusia Sovietică și susținând-o să fie admisă în Liga Națiunilor, va câștiga bunăvoința conducătorilor bolșevici. „**Rusia a folosit cu abilitate aceste iluzii... A venit episodul provocat de atitudinea Moscovei dela începutul răsboiului, împărtirea Poloniei, atacul Finlandei si absorbirea cinică a Statelor Baltice. Dar după Pearl Harbour, Moscova a devenit aliat în lupta contra lui Hitler si capacitatea de entuziasm si auto-hipnoză americană au făcut din Rusia lui Stalin un partener loial. In mintea multor americani au fost înlăturate ultimele îndoieli. Rusia nu mai constituia o problemă din punct de vedere al viitoarelor relatii de fortă din lume.**“

Abia în anii de după răsboiu și-au dat seama Americanii că în locul inamicului distrus a apărut „**un alt monstru, mult mai formidabil decât ceilalti cunoscuti în istorie, stăpânind resursele a jumătate din lume si popoarele îngenunchiate ale Europei Orientale si Chinei. S'a ridicat înaintea poporului american, deodată, o lume de realităti de fortă coplesitoare, o lume în care statisticile de fortă militară par să constituie singurul limbaj al tratativelor internationale.**“

Pentru conjurarea pericolului sovietic, America a trecut la consolidarea frontului națiunilor libere și luarea măsurilor necesare de combatere eficace a unei agresiuni comuniste. Cu analiza acestor două categorii de relații — cele cu statele aliate și cele impuse de răsboiul rece sovietic — se ocupă George Kennan în ultimele trei capitole ale cărții lui.

Politica americană observată față de națiunile libere e aprobată în linii mari. Ceeace autorul îi reproșează e același iluzionism american care acordă declarațiilor formale o importanță disproporționată în raport cu valoarea lor intrinsecă. Punctul vulnerabil al alianței vestice îl constituie U. N. O. Nu numai din cauza abuzului delegatului sovietic în Consiliul de Securitate, care recurge la dreptul de veto oricând îi convine. Politica externă americană e handicapată la U. N. O. și de votul numeroaselor mici puteri asiatice și sud-americane. Orice rezoluție majoră trebuie să țină cont de atitudinea nehotărîtă a acestor state. Deaceea, George Kennan propune ca America să nu mai aducă chestiunile de mare importanță în plenul Adunării, ci să le rezolve în conversații directe cu un număr limitat de puteri interesate. In același timp — ca și în prima sa carte — autorul cere ca America să nu mai aplice în relațiile internaționale criterii morale valabile numai în relațiile dintre persoane.

Pericolul amenințării sovietice nu-i minimalizat: „**Toti recunoastem că orice nouă expansiune sovietică ar constitui un pericol imens pentru pacea lumii.**“ Diferențele de opinii ale oamenilor de stat americani conștienți de amenințarea imperialismului rus sunt numai în ce privește mijloacele cele mai indicate pentru a-l combate. Unii sunt partizani ai politicii de liberare a țărilor subjugate, prin presiuni din afară sau sprijinirea forțelor de rezistență din interior, iar alții — partizanii politicii de containment — sunt preocupați să prevină deocamdată orice altă încercare expanzionistă sovietică.

Inițiator al politicii de containment, Kennan n'a renunțat nici acum la formula sa favorită. Mai mult, în anul 1954, când a ținut prelegerile la Universitatea Princeton, programul său de politică externă a câștigat în prestigiu. Republicanii, cari l-au atacat violent cât au fost în opoziție, ajunși la putere n'au făcut altceva decât să continue linia politicii lui Dean Acheson — punerea fidelă în practică a ideilor lui Kennan.

Autorul ține însă să sublinieze că cele două concepte de politică externă nu se exclud unul pe altul. Politica de îndiguire implică până la urmă și liberarea țărilor satelite. Dar, a porni direct la punerea în aplicare a politicii de eliberare ar însemna ca America să-și asume riscuri foarte mari.

Politica de liberare implică neapărat un atac armat din partea Americii, pentrucă Sovietele nu se vor lansa în anii următori în nicio aventură belicistă. Iluzia unora dintre conducătorii politici americani că Sovietele ar putea fi intimidate prin declarații tari sau embargouri economice, Kennan îi opune convingerea sa că Moscova nu va ceda niciodată vreuna din zonele sale de influență, fără să fie forțată cu armele la această renunțare. „**Conducătorii sovietici,**“ precizează Kennan, „**nu vor slăbi forta lor în Europa Orientală numai de dragul ochilor nostri sau în urma amenintărilor pe care le-am adresa. Puterea lor nu se bazează pe consimtământul guvernatilor. Incercarea de a le sdruncina autoritatea prin actiuni exterioare e tocmai ceeace face imposibil conducătorilor sovietici să cedeze vreo fractiune din influenta lor — afară de cazul când se recurge la răsboiu.**“ E adevărat că Sovietele au cedat în câteva puncte, ca în Finlanda, Jugoslavia și Iran. Astfel de retrageri sunt posibile și în viitor, dar fără intervenții dramatice din partea Americii. Schimbările acestea pot interveni numai dacă prestigiul vital sovietic nu e atins și dacă cedările respective se fac treptat, nespectacular și, aparent, ca un efect al unor transformări structurale ale puterii sovietice însăși.

Pe lângă acest argument principal, care nu e altceva decât respingerea ideii răsboiului preventiv, autorul mai invocă câteva motive mai puțin valabile. Făcând aluzie la eroarea lui Hitler de a duce răsboiu în același timp împotriva bolșevismului și împotriva poporului rus, Kennan crede că un atac american ar duce automat la înstrăinarea simpatiilor popoarelor oprimate de bolșevism, care s'ar ralia conducătorilor comuniști din... patriotism. Tot așa de șubredă e și argumentarea autorului că un răsboiu preventiv, cu obiective militare și politice totale, nu ar fi posibil. Rusia n'ar putea fi niciodată ocupată complet de armatele americane și deci nici capitularea necondiționată, de genul celei impuse în 1945 Germaniei, nu ar putea avea loc. Autorul uită însă să menționeze că Japonia a fost scoasă din luptă numai cu două bombe atomice! In fine, ultimul argument contra politicii de liberare e deadreptul paradoxal. In cazul când actuala pătură politică și administrativă din Rusia s'ar prăbuși — scrie Kennan — Americanii s'ar vedea în fața unui haos, pe care n'ar ști cum să-l înlăture.

In urma acestei argumentări puțin convingătoare împotriva politicii de liberare, autorul oferă ca unică soluție politica de containment. „Containment“, nu numai în sensul prevenirii armatelor sovietice de a trece frontierele altui stat, cu scopuri agresive, ci „containment“ împotriva factorilor care favorizează comunismul în interiorul țărilor libere. Inlăturând cauzele politice și sociale care fac, de pildă, posibil progresul comunismului în Franța și Italia, s'ar întări și frontul națiunilor libere și, în același timp, s'ar favoriza indirect năzuințele de libertate ale popoarelor satelite. Cu acest artificiu de logică, autorul reușește să completeze astfel teza pusă dela început, că politica de liberare și cea de containment nu sunt măsuri alternative, prima fiind consecința firească a celei de a doua.

E probabil că însuși autorul e puțin convins de identitatea pe care o stabilește între „policy of liberation“ și „policy of containment“. In orice caz, lasă deschisă și altă „alternativă“, convenind că „**nu putem totusi exclude posibilitatea răsboiului; răsboiul major nu va fi însă decât răul cel mai mic, pe care-l vom alege, ca să evităm răul suprem, al căderii sub stăpânirea comunistă.**“

Premisele situației paradoxale din Orientul Apropiat

(Urmare din pag. 2)

a Greciei, — așa cum prevăzuse în imprecațiile sale oratorice Demostene, chiar dacă formal le-a lăsat să subsiste și mai departe. Incercarea de sinteză n'a reușit decât pe târâm spiritual, în literatură, în artă și știința elenistică. Misionarismul cultural elenic a supraviețuit și s'a menținut, pe când pe târâm politic creația măreață a lui Alexandru cel Mare s'a descompus în regatele Diadohilor, ce nu și-au pierdut caracterul colonial suprapus. Orientalizarea dinastiilor întemeiate de generalii macedoneni în Egipt și Asia Occidentală — după moartea prematură a gloriosului lor suveran — a accentuat chiar caracterul colonialist, fiindcă a reluat vechile forme de stăpânire silnică din aceste regiuni. Numai intrigile de curte și luptele pentru tron au pus, din când în când, oarecare stavilă, ca în Rusia țaristă de mai târziu, poftelor despotice ale unor suverani absoluți ce nu dispuneau de taina unor legături ancestrale de sânge cu popoarele peste care dominau. Cucerirea romană n'a adus nici ea, la început, o îmbunătățire simțitoare în această privință; dimpotrivă, regimurile proconsulare corupte și jefuitoare din era crizei de stat, au fost și mai rele. Deabia întemeierea imperiului, în forma principatului augustic, a pus capăt unor stări anormale, provocate de neputința evidentă a Senatului, — Consiliul comunal oligarhic al Romei — de a guverna un imperiu de proporții mondiale. Numai imperiul a fost în stare să creeze ambianța de siguranță, de pace, de ordine juridică și de orizont universal care a făcut posibilă lățirea creștinismului și a dat naștere primelor școli teologice în marile metropole din Orient, Alexandria și Antiohia, ce încercau să împace profetismul cu platonismul, să explice cu ajutorul conceptelor filosofice elenice adevărurile supranaturale ale noii credințe într'un singur Dumnezeu, atotputernic, nevăzut și omniprezent, mai tare, mai drept și mai îndurător decât toți regii și împărații din toate timpurile laolaltă.

In căutarea adevărului neprihănit s'a arătat din nou neputința omenească: cei cu har s'au despărțit de cei fără har, apărătorii dreptei credințe și adepții ereziilor: controversa teologică aprinsă asupra naturii Mântuitorului a degenerat într'o dușmănie politică atât de necondiționată, că a compromis multe din roadele luptelor eroice și iscusitelor acțiuni diplomatice ale Bizanțului care au salvat, odată cu imperiul de răsărit, tezaurul moștenit de civilizația superioară din valurile înfuriate ale furtunii deslănțuite de barbarie.

Cel dintâi val al expansiunii arabe a zăpăcit într'atât lumea, că n'a putut fi stăvilit decât după patru decenii în fața Bizanțului. Această vestită metropolă a rezistat, datorită focului gregorian, arma atomică a epocii, unui asediu pe apă și pe uscat de cinci ani, dela 673 până la 678, sub marele împărat Constantin IV Pogonat, care a învins apoi în Asia Mică flota și armata primilor califi omaiazi din Damasc. Al doilea val al ofensivei arabe, care a încercat să repete prima tentativă de cucerire a Europei, s'a frânt din nou, din August 717 până în August 718, în fața cetății lui Constantin, apărată cu mare vitejie de împăratul Leon III Isaureanul, fostul strateg al Anatoliei și salvatorul cu adevărat al creștinătății.

Din Africa de Nord și din peninsula Iberică, Saracenii au luat Bizantinilor în cursul secolului al IX-lea toată Sicilia, au ocupat coastele Sardiniei și Corsicii și au cucerit orașele Tarent și Bari în Italia de Sud, folosindu-se de cearta între Neapoli și Benevent. In 84 au debarcat chiar la gura Tibrului și au ars bazilica San Pietro și San Paolo Fuori de Mura. Ca un asemenea atac să nu se mai poată produce, Papa Leon al IV-lea a ridicat un zid puternic de apărare în cartierul dela Apus de Tibru ce formează de atunci orașul leonin. Din Italia peninsulară, imperiul bizantin și cel occidental au putut scoate pe Arabi numai după lupte îndelungate. Sicilia a fost recâștigată pentru lumea creștină deabia către sfârșitul secolului al 11-lea de Normani, sub Roger I, cel mai tânăr din cei doisprezece fii aventurieri ai contelui Tancred de Hoteville, care au intervenit cu deosebit succes în luptele din Italia de Sud, croindu-și aci, ca vasali ai Papalității, mai multe stăpâniri ce s'au contopit mai târziu în primul stat modern de factură birocratică din Europa apuseană.

La Răsărit însă, Bizanțul, care a avut o strălucită renaștere sub dinastia macedoneană, a deslănțuit cu succes o contraofensivă socotită de mulți ca o adevărată anticipare a Cruciadelor, recâștigând în a doua jumătate a secolului al IX-lea o mare parte din pozițiile pe care le pierduseră mai înainte. Sub Vasile I Macedoneanul, țăranul necioplit dar bărbatul frumos întreținut de femei, care a uzurpat tronul ucigând pe binefăcătorul ce-l adoptase și-l făcuse coregent, Bizanțul a susținut campanii victorioase în Capadochia și Cilicia, iar sub ultimii împărați din dinastia sa, generalul George Maniakes a reluat în anul 1032 Edesa (Urfa) pe Eufrat, cea din urmă recucerire dela Arabi. In 960-61, generalul Nicefor Phokas, viitorul împărat, reluase Creta, ce fusese transformată în cuib de corsari musulmani. Primejdia bulgară care a atins apogeul sub țarul Simeon n'a permis însă Bizanțului să salveze Sicilia și să reia coasta africană din mâna necredincioșilor, așa că Marea Mediterană s'a retransformat, ca pe vremea răsboaielor medice în Răsărit și al celor punice în Apus, într'un hotar între două lumi, cea orientală și cea europeană, cea musulmană și cea creștină. Dela întemeierea Imperiului Roman, Mediterana constituise centrul lumii, în jurul căruia a înflorit civilizația antică și cea creștină. Acum ea a redobândit și și-a păstrat, cu excepția ultimului secol, funcțiunea de hotar între două lumi contrarii, după cum dovedește răscoala Africii de Nord din zilele noastre împotriva hegemoniei europene. Faptul acesta e de o însemnătate atât de covârșitoare, c'a determinat pe istoricul belgian Henri Pirenne să fixeze sfârșitul antichității și începutul Evului Mediu în perioada luptelor cu Arabii. In această epocă cade și despărțirea politică a Europei Occidentale de Bizanț, prin întemeierea Imperiului Carolingian, după ce Papalitatea se emancipase de autoritatea împăraților din Constantinopol în timpul și din cauza luptelor iconoclaste din secolul al VIII-lea. Leon al III-lea Isaureanul, împăratul care, după cum am văzut, salvase creștinătatea de primejdia arabă, s'a lăsat contaminat spiritual fără să vrea de puritanismul raționalist mahomedan, total potrivnic oricărei înfățișări figurale în Biserică. După cum schizma monofizită favorizase la timpul său pierderea provinciilor răsăritene la Arabi, tot așa influența mahomedană a provocat acum surparea autorității bizantine în Occident din cauza fanatismului eretic și violent al împăraților isaurieni, cari au fost autorii unei prime încercări de separare a Bisericii creștine de Stat. Papa Grigore al III-lea, originar din Siria, refugiat împreună cu mulți din conaționalii săi în fața Semilunii, a fost ultimul pontif al Romei care a mai cerut împăratului din Bizanț să-l confirme. Urmașii săi în scaun s'au aliat cu Francii împotriva Longobarzilor și au silit pe Carolingieni să uzurpe mai întâi coroana regală și apoi titlul imperial. Asigurându-și pentru ei o stăpânire lumească prin donația lui Pipin, Pontifii dela Roma au ajuns astfel patronii spirituali ai Europei Occidentale în devenire, adică ai societății medievale dominată de finalități transcendente. Iconoclasmul împăraților isaurieni și frigieni reprezintă deci un fenomen tot așa de paradoxal ca și faptul că filosofia și știința creștină au fost fructificate de Arabi, care au preluat și transmis moștenirea elenică, marea tradiție platonică și aristotelică ce stă la temelia scolasticii și misticii din evul de mijloc.

Călugărița Hrosvitha de Gandersheim, una din primele poete germane, a preamărit la mijlocul secolului al X-lea orașul Cordoba ca „ornamentum mundi" (podoaba lumii), pentrucă nu se mai găsea alt oraș să se poată compara cu metropola Spaniei musulmane care avea în acel timp o populație de 500.000 locuitori. Cordoba a fost atunci cel mai mare centru intelectual din Europa prin bibliotecile sale vestite, prin școlile sale însemnate de medicină, de matematici, de filosofie, de poetice și de muzică. In restul continentului, până la hotarele imperiului bizantin, nu se găseau decât castele feudale, sate armate și unele mânăstiri în care mai pâlpâiau opaițele modeste ale spiritului. Numai în Italia au mai supraviețuit vechile orașe dar, în afară de porturi, și acestea erau condamnate să vegeteze sărăcăcioase. La Răsărit dimpotrivă, califatul abazid din Bagdad a reprezentat un centru spiritual strălucit, unde au înflorit deasemeni literile, artele și științele, chiar și în perioadele de decădere și de destrămare după Harun al Rasid, contemporanul lui Carol cel Mare, califul legendar din poveștile din „1001 de Nopți", a cărui domnie glorioasă a fost un apogeu inegalat. Sub frații și succesorii săi pe tron, care au protejat traducerile din Aristotel, Galen, Euclid și Ptolemeu, care au atras savanți vestiți la curtea lor, când literatura și știința arabo-persană a prins epoca ei de aur, a început totuși decăderea politică rapidă și fărâmițarea statului; ea a ușurat simțitor contraofensiva bizantină în secolul IX și X. Califii Abasizi deveniseră simple jucării în mâna unor trupe de pretorieni turci, care îi ridicau pe tron și îi răsturnau după cum voiau.

Această perioadă de mare criză politică a Islamismului a luat sfârșit aproape simultan cu oprirea contraofensivei bizantine prin intervenția directă în Orientul Apropiat a Asiei Centrale. Dela marginea acestui imens rezervor de popoare nomade care au sdruncinat din temelii prin năvălirile lor periodice existența celor două principale focare de civilizație din Răsărit și Apus, China și Europa, au venit și Turcii Selciugi. După ce au plecat din Turchestan și au trecut la mahomedanism, au ocupat Bagdadul și au preluat tutoratul peste califii abasizi, cărora le-au lăsat numai autoritatea spirituală, după ce au înlăturat pe Buizi, foștii lor majordomi. Selciugii au deslănțuit un nou val ofensiv spre Apus care a împins imperiul bizantin până la marginea prăpastiei. Atacul lor a provocat riposta Occidentului creștin. Imperiul bizantin n'a dorit această reacție fiindcă s'a reculés după dezastrul dela Mantzikert din 19 August 1071, când energicul suveran Roman IV Diogene a căzut prizonier și toată Asia Mică invadată a ajuns la cheremul necredincioșilor. Lovitura de stat dela 1 Aprilie 1081 a ridicat însă pe tron pe cel mai bun general, Alexe Comnenul, omul providențial, care a salvat imperiul bizantin dăruindu-i cel din urmă secol de mare strălucire, tocmai când puterea selciugă începea să se destrame tot așa de repede după cum se ridicase. Mahomedanismul intră deci într'o nouă perioadă de anarhie, care i-ar fi dat putința imperiului bizantin să facă singur față primejdiei islamice. Occidentul s'a arătat dela început, dela afirmarea „ideii pancreștine și a imperialismului feudalității capetieno-lotaringiene și a cetăților maritime italiene" din prima cruciadă a baronilor de sub comanda lui Gotfried de Bouillon, ros de grave neînțelegeri interne, de aprigi rivalități și conflicte, ca cel între aventurierul normand Bohemund de Tarent, ce și-a însușit principatul Antiohiei, și contele Raymond de Saint-Gilles, șeful Francezilor de Sud care, după luarea Ierusalimului la 15 Iulie 1099, a părăsit prea devreme Palestina, întorcându-se acasă cu conții de Normandia, de Flandra și alți feudali. Aceasta e una din demobilizările premature cu urmări fatale pentru multă vreme; ea a lăsat pe Gotfried de Bouillon în țara sfântă numai cu 300 de cavaleri. Numai grație diviziunii musulmane între diferitele state selciuge de confesiune sunită și între califatul de credință șiită al Fatemizilor din Egipt, s'au putut menține Cruciații pe o fâșie de coastă în Siria apuseană și Palestina. Dar lipsa de oameni și de ostași ca și desvoltarea excesivă a sistemului feudal într'un mediu străin ce nu impunea păturilor suprapuse anumite menajamente, au fost cele două momente de mare slăbiciune pentru statele creștine din Tara Sfântă, pentru marile întreprinderi coloniale ale Europei occidentale din Orientul Apropiat din Evul Mediu; ele au fost cauzele principale ale prăbușirii lor inevitabile. Lipsa de coeziune internă și numărul redus al coloniștilor trebuiau să ducă fatal la catastrofă cu atât mai mult, cu cât enclavele coloniale creștine n'au avut totdeauna prea mult folos de pe urma cruciadelor următoare. A doua cruciadă le-a fost chiar deadreptul fatală: ea s'a terminat printr'un complet eșec care a răpit

creștinilor prestigiul de care era absolută nevoie orice alcătuire feudală suprapusă; dar ea a favorizat și regruparea politică musulmană. Cruciații din Occidentul îndepărtat au atacat fără succes Damascul ce era slab și nu reprezenta niciun pericol și care se apropiase până atunci de creștini pentru a putea rezista Alepului, rivalului său puternic și primejdios. Cruciații n'au ținut seama de sfatul înțelept al lui Balduin al III-lea, suveranul model al Ierusalimului, primul rege născut în țara sfântă, care n'a fost numai un războinic viteaz ci și un diplomat abil, deplin familiarizat cu împrejurările dela fața locului. După ce Ludovic al VII-lea, regele Franței, supărat cu soția sa, Eleonora de Aquitania, intrase în legături de dragoste cu Raymund de Antiohia, a renunțat la reluarea Edesei, adevăratul obiectiv al Cruciadei, Nur ed Din, atabegul din Alep, a fost în stare să înceapă cu succes regruparea musulmană, cuprinzând în anul 1154 Damascul. Astfel a restabilit mai întâi unitatea Siriei mahomedane. Generalul său Sircuh, de origină curd, a intervenit apoi cu succes în Egipt contra regatului creștin din Ierusalim care voia să anexeze această țară. După moartea lui Sircuh, Egiptul a trecut sub stăpânirea directă a nepotului său Saladin, care a depus în 1171 pe Fatimizi, a restabilit unitatea de credință a Islamului, punând capăt pentru câtva timp ereziei șiite. In anul 1174 a devenit stăpân și peste Damasc, iar în 1183 peste Alep, așa că stătulețele cruciate au fost încercuite din trei părți, din Nord, din Răsărit și din Sud, iar tot Orientul Apropiat a căzut sub hegemonia Egiptului. Toată lupta patetică a lui Balduin al IV-lea, eroul lepros de pe tronul Ierusalimului, mort la vârsta de abia 24 de ani, pentru a împiedeca această întorsătură fatală a destinului, a fost zadarnică. Cumnatul său, Guy de Lussignan, bărbat frumos dar regent incapabil, succesorul său, n'a ținut seama de sfaturile de prudență ce i s'au dat, ci s'a lăsat atras să primească în cele mai dezastruoase condițiuni bătălia dela Hattin, lângă Tiberiada, la 4 Iulie 1187, când a fost masacrată și capturată mai toată armata creștină: Siria francă, golită aproape total de coloniști, s'a prăbușit; la 2 Octombrie 1187 a trebuit să capituleze și Ierusalimul. Numai Tirul, apărat de marchizul piemontez Conrad de Montferrat, s'a putut salva din dezastru. Această mare catastrofă a sguduit în secolul al XII-lea lumea occidentală mai mult ca robirea Europei răsăritene sud-estice și centrale din zilele noastre. Richard Inimă de Leu, regele Angliei și Filip al II-lea, al Franței, au uitat pentru o clipă conflictul dintre ei pentru stăpânirea Franței occidentale, din Normandia până în Pirinei, dota Eleonorei de Aquitania adusă coroanei britanice după divorțul ei de Ludovic al VII-lea și recăsătorirea ei cu Henric al II-lea Plantagenet. Cei doi adversari din primul războiu de 100 de ani au luat parte totuși împreună la cruciada a treia.

In drum spre Siria, Richard a cucerit dela Bizanțul stăpânit de mâna nenorocită a lui Isac al II-lea Angelos, împăratul sub care s'au ridicat și Asăneștii, Ciprul, după un asediu de 25 de zile, dăruindu-l apoi nevrednicului Guy de Lussignan, autorul dezastrului dela Tiberiada, eliberat din prinsoare. Sub domnia acestuia, insula a rămas până în anul 1489, când a trecut în stăpânirea Veneției, dela Ecaterina Cornaro, declarată oficial ca fiica adoptivă a Republicei San Marco, spre a fi măritată cu Iacob al III-lea de Lussigan, ultimul rege al Ciprului, otrăvit scurt timp după nuntă. După căderea Constantinopolului și trecerea Mediteranei orientale sub controlul Imperiului Otoman, Veneția a cedat Porții Ciprul prin pacea separată încheiată la 7 Martie 1573. Marea victorie navală dela Lepanto, obținută de flota ligii creștine sub Don Juan de Austria a rămas deci neexploatată, spre dezolarea papei Pius V, sufletul acestei alianțe concepută de el ca o cruciadă, care a și murit de inimă rea din cauza eșuării acțiunii împotriva sultanului Selim al II-lea cel Bețiv, care deslănțuise războiul pentru Cipru la insistențele favoritului său, evreul levantin Iusuf Nasi, originar din Naxos. După 305 ani de stăpânire otomană, lordul Beaconsfield, coreligionarul lui Iusuf, premierul și unul din promotorii cei mai norocoși ai imperiului britanic, a obținut insula pentru Anglia, în schimbul concursului diplomatic pe care l-a promis Porții la mare strâmtoare după Plevna, în cursul războiului din 1877-78. Congresul dela Berlin a conferit apoi sancțiunea internațională dorită acestei reușite transacții diplomatice. In urma renunțării Angliei la mandatul asupra Palestinei și la ocupația militară a Canalului de Suez, insula Cipru este singura rămășiță colonială a preponderenței britanice din ultimul veac în Orientul Apropiat, a cărei existență pare a fi grav amenințată de pretențiile legitime de autodeterminare ale populației autohtone.

Intervenția greșită a lui Richard Inimă de Leu în Cipru a fost repetată într'o măsură mai fatală de cruciada a IV-a. Sub influența egoismului colonial venețian, cruciații n'au folosit impotența Egiptului, sfâșiat în acel timp de războaie civile, ci au luat cu asalt Constantinopolul în ziua de Paști a anului 1204 și au întemeiat imperiul latin, cu o existență penibilă de 6 decenii. De pe urma acestei loituri fatale, Bizanțul, bastionul milenar al creștinătății în Răsărit, nu s'a mai putut reculege niciodată deplin. Lovitura din 1204 a pregătit deci cucerirea otomană a Sud-Estului european și a Bazinului Dunărean din veacurile XIV, XV și XVI.

In schimb, acțiunea politică și diplomatică a împăratului Frederic al II-lea de Hohenstaufen a marcat o culme a colonialismului medieval, ce putea da impresia că schimbă în bine soarta statelor creștine din Tara Sfântă. Cu toate că împăratul fusese excomunicat și era combătut la fața locului cu ultima înverșunare de călugării minoriți, el a debarcat totuși în Siria la 7 Septembrie 1228 și a obținut, prin tratatul dela Jaffa din 11 Februarie 1229, dela Al Kamil, sultanul Egiptului, Ierusalimul, Betleemul, Nazaretul, o seniorie în Galilea și hinterlandul portului Sidon, ceeace i-a permis să intre în Orașul Sfânt și să se încoroneze la 17 Martie 1229 în biserica Sfântului Mormânt.

Din păcate, rezultatele obținute de Frederic al II-lea nu au fost de lungă durată din cauza anarhiei generale și a luptelor fratricide între puținii creștini din Siria, care au isbucnit după reîmbarcarea dela 1 Mai 1229 a împlăratului spre Europa. La 23 August 1224, un contingent de turci Chorasvemiți, fugiți din fața lui Gingis Han, au cucerit definitiv Ierusalimul pentru Egipt. Ludovic al IX-lea cel Sfânt, regele Franței, după ce cruciada sa a eșuat cu înfrângerea dela Damieta în Delta Nilului, a stat încă 4 ani în Siria, până când moartea mamei sale, Blanca de Castilla, lăsată ca regentă, l-a rechemat acasă. In timpul cât a stat în Tara Sfântă, a încercat să potolească anarhia federației feudale creștine și să recâștige Ierusalimul, exploatând dușmănia dintre urmașii lui Saladin restrânși la Siria și uzurpatorii mameluci din Egipt, foștii lor mercenari. De aici, din Tara Sfântă, a trimis regele Ludovic pe franciscanul Rubruk la Mongoli să vadă dacă nu-i poate folosi pentru calculul său politic. Cinci ani după plecarea piosului rege s'a produs însă atacul mongol împotriva Siriei musulmane, care a măturat pe ultimii reprezentanți ai dinastiei lui Saladin din Alep și Damasc. Acest moment de răscruce a surprins pe creștini, divizați asupra politicii externe de urmat, asupra atitudinei ce trebuia luată față de noii năvălitori. Regele Armeniei și principele de Antiohia s'au aliat cu Mongolii în timp ce, îngroziți de barbaria acestora, baronii din Apon au păstrat o neutralitate binevoitoare care a permis Mamelucilor să nimicească în Galilea oastea mongolă la 3 Septembrie 1260 și să ucidă pe comandantul ei, un creștin nestorian. Mamelucii au fost condamnați de sultanul Kutus, ajutat de Beibars. După ce primejdia mongolă a fost conjurată și stăvilită la hotarele Persiei, Beibars, un turcoman uriaș ce fusese cumpărat la un târg de sclavi din Crimeia și s'a distins apoi prin vitejie deosebită și prin mare viclenie, a înlăturat pe stăpânul său Kutus și s'a proclamat sultan. Monarh absolut peste o țară ce se întindea din Nubia până la Eufrat, el a început cu lichidarea aventurii colonialismului medieval, isvorât dintr'un sincer elan dar decăzut în anarhie sinucigașe și intrigi meschine. Rând pe rând a cucerit Cesarea, Jaffa și Antiohia. Vepra siciliană dela 10 Martie 1282, înlăturând posibilitatea unei cruciade franco-siciliene pentru a impune pretențiile lui Carol de Anjou, nesățiosul rege al Neapolului, la coroana Ierusalimului, a pecetluit definitiv soarta statelor cruciate. La 28 Mai 1291 a căzut și ultima fortăreață a cetății Akon, apărată eroic de Wilhelm de Beaujeu, marele maestru al Templierilor, în mâna sultanului mameluc din Egipt, El Asraf Khabil. Celelalte locuri de pe litoral, ca Tirul, Sidonul și Beyrutul, au fost evacuate benevol de creștini. Epopea tulburătoare de 200 de ani a cruciadelor s'a terminat astfel printr'o apoteoză tragică. Despre măreția încercării coloniale a feudalismului occidental mai stau mărturie și azi ruinele înegrite de vreme ale unor falnice cetăți și castele din Siria și Palestina. Stăpânirea mamelucilor a mai putut dăinui 200 de ani, până la cucerirea otomană, fiindcă Beibars a avut la momentul decisiv intuiția genială să recunoască de unde vine primejdia adevărată, așa că deabia după înfrângerea Mongolilor s'a îndreptat împotriva coloniilor france sau occidentale din Siria, restrânse la puține locuri pe coastă și intrate în faza finală de lichidare. Dimpotrivă, unii ca René Grousset, imputa creștinilor faptul de a nu se fi alăturat invadatorilor împotriva Mamelucilor musulmani și de a nu fi contribuit astfel la transformarea Orientului Apropiat într'o simplă anexă politică a Asiei Centrale, ca o greșală capitală și de neiertat, care le-ar fi pricinuit pieirea, fără a ține seama că slăbiciunea numerică a enclavelor coloniale le predestina să dispară în oceanul mongol.

Când stăpânirea otomană a cufundat pentru aproape trei secole Orientul Apropiat împreună cu Egiptul într'o completă apatie, centrul de greutate istoric se mutase din Mediterana la coasta Atlanticului în urma descoperirii Americii. In secolul al XVI-lea, cuceririle din Orient au precedat pe cele din Bazinul Dunărean, politica asiatică și africană a ferocelui sultan Selim I, care a murit roș de cancer la 2 Septembrie 1525, în drum dela Istambul la Adrianopole, pentru a întreprinde o expediție în contra insulei Rodos, stăpânită de cavalerii ioaniți, a premers politicei imperialiste în Europa a fiului său Soliman al II-lea Magnificul, ce și-a inaugurat domnia cu luarea Belgradului în anul 1521 și și-a încheiat-o în noaptea de 5 spre 6 Septembrie 1566, atacând cetatea Sighet, după ce a distrus regatul apostolic la 29 August 1526 în lupta dela Mohaci, după ce a atacat fără succes Viena timp de 18 zile în toamna anului 1529 și după ce a transformat Ungaria în pașalâc, la 26 August 1541, culegând astfel cel mai mare profit de pe urma politicii coexistențiale a unora și din războaiele fratricide din Europa, între tendințele universaliste și forțele particulariste, între Carol al V-lea, împăratul Occidentului și principii germani.

Beatitudinea problematică a unei totale impotențe politice, care a cuprins Orientul Apropiat, a fost turburată la sfârșitul secolului al XVIII-lea de manevrele imeprialismului moscovit sub Ecaterina a II-a, în cursul războiului ruso-turc din 1768-1774, când generalul Rumianțov a ocupat Principatele Române și când s'a produs răscoala Moreii în legătură cu pătrunderea flotei ruse în Mediterana orientală și victoria dela Cesme, lângă Chios, la 16 Iulie 1770. In anul următor s'au răsculat Mamelucii din Egipt contra pașilor turci, iar în 1778 Marea Britanie a încheiat un tratat de comerț cu mamelucul Ali Bey ce se făcuse aproape independent de Poartă. Ucraineanul viclean Bezborodko, fostul șef al administrației în timpul ocupării Principatelor Dunărene din anii 1768-1774, care deținea din Aprilie 1783 Ministerul de Externe al Rusiei, nu se putea nici el lăsa mai prejos, cu atât mai mult cu cât pregătea un nou războiu ce trebuia să deschidă Ecaterinei a II-a și favoritului ei Grigore Potemkin „drumul victorios spre Bizanț", așa cum suna inscripția din portul Sebastopol, când acesta a fost vizitat de țarina și de aliatul ei recent, împăratul Iosif al II-lea al Austriei, în Iunie 1787. Tocmai în acest moment, Poarta a descoperit legăturile ambasadorului Bulgacov cu Ibrahim Bey din Cairo, mijlocite de baronul Tholus, consulul Rusiei din Alexandria, care țînteau să răscoale Egiptul. In acest fel, vechea țară a Faraonilor a reapărut într'o poziție periferică a jocului politic internațional, după o absență multiseculară. Intre timp se ridicaseră marile puteri din epoca modernă: imperialismul colonial britanic a triumfat peste cel al Franței vechiului regim iar cel continental rusesc, peste cel suedez, ocupând în același timp locul precdominant în Sud-Est, deținut până atunci de imperiul habsburgic. După războiul de independență nordamerican, centrul de greutate al politicii coloniale s'a mutat din nou dela Apus la Răsărit, menținerea stăpânirii în India fiind

grija de căpetenie a guvernelor britanice. Marea Revoluție franceză care a provocat răsturnarea decisivă a vechiului echilibru social-politic european, a readus, prin mandatarul ei Napoleon, Egiptul, împreună cu Siria și cu lumea musulmană din Orientul Apropiat, în centrul marilor competițiuni internaționale, transformând acest spațiu într'unul din cel mai aprig discutate obiective ale rivalității franco-britanice din secolul al XIX-lea. Deabia aplanarea incidentului dela Fachoda și încheierea înțelegerii cordiale franco-engleze din 1904 ce împărțea, ca și acordul anglo-rus din anul 1907, tot Orientul Apropiat împreună cu toată Africa de Nord în zone de influență, a pus capăt pentru câtva timp marilor tensiuni coloniale într'o formă ce se răsbună amarnic tocmai în vremea noastră.

Campania eșuată a lui Napoleon I în Egipt și Siria din anii 1798-99 pentru a ataca de aci India și a lovi astfel punctul nevralgic al puterii mondiale britanice, dovediseră Londrei importanța deosebită a spațiului din jurul actualului canal de Suez. Victoria lui Nelson la Abukir, apărarea Akonului de englezul Sidney Smith ca și debarcarea ultimului în Egipt după plecarea lui Napoleon, arată că Albionul a înțeles imediat primejdia și c'a putut reacționa prompt. De acum înainte, preocuparea de căpetenie a politicii britanice va fi excluderea oricărei influențe străine în Mediterana orientală și sprijinirea imperiului otoman, atâta timp cât nu se lasă atras de altă mare putere rivala, fiindcă el singur nu reprezenta, din cauza slăbiciunii sale interne, o amenințare pentru hegemonia Angliei în aceste părți. Când Poarta a căzut însă sub influența Franței, ca în anul 1906, Anglia n'a ezitat să-i declare răsboiu fiindca n'a cedat injoncțiunilor ei, expulzând pe colonelul Sebastiani, ambasadorul lui Napoleon, și nici n'a încheiat o pace dezastruoasă cu Rusia, care ocupase în Octombrie 1806 Principatele Române. Escadra britanică a atacat fără succes Constantinopolul apărat de Sebastiani, iar o armată engleză sub generalul Frazer a debarcat la 17 Martie 1807 la Alexandria și a rămas aici până la 14 Septembrie din acelaşi an, ca o anticipare de rău augur pentru viitor. Numai când Mehmet Ali, stăpânul Egiptului, a cerut Porții ca răsplată pentru intervenția sa în Grecia Siria, reluând astfel politica marilor faraoni din dinastia a XVIII-a sau a lui Saladin și Beibals din Evul Mediu, Marea Britanie a rămas imobilizată, fiind ocupată cu reforma electorală. Sultanul reformator Mahmed II s'a văzut deci constrâns să primească ajutorul țarului Nicolae I, după ce armata sa fusese învinsă de Egipteni care se apropiau de Asia Mică, drumul spre Constantinopol fiindu-le deschis. La 20 Fefruarie 1833 flota rusă a intrat în Bosfor și a plecat numai la intervenția ambasadorului francez, admiralul Roussain, după ce acesta mijlocise pacea dela Kutaja dela 8 Aprilie 1833, prin care Mehmed Ali obținuse Siria cu Adana și defileul Taurus ca feudă pe viață. Sultanul a fost totuși atât de speriat de succesele egiptene, că a încheiat la 8 Iulie 1833 tratatul de alianță dela Unkiar-Skelesi, care transformă imperiul otoman într'un protectorat rusesc. De această surprinzătoare întorsătură a lucrurilor, Londra a fost extrem de afectată. O flotă anglo-franceză a venit repede în arhipeleag, iar vicontele Palmerston a declarat tratatul de alianță ruso-turc ca nul și neavenit. Marea Britanie nu s'a limitat numai la simple declarații oricât de energice, ci a desfășurat o activitate febrilă ca să creeze o situației ce-i putea conveni. In anul 1839 a ocupat Adenul, la ieșirea din Marea Roție, ca un cuiu în coasta Egiptului și ca punct de observație pentru lumea arabă; a stârnit răscoala felahilor din Siria și a ațâțat pe marele vizir Chroset Pașa, cel depus în 1805 din guvernarea Egiptului de Mehmed Ali, ca să reînceapă lupta cu vechiul său adversar pentru a-i relua Siria. Cu toate că armatele otomane au fost învinse la 24 Iunie 1839 în bătălia dela Nissibis, primind lupta contrar sfatului consilierului prusian von Moltke, gloriosul general de mai târziu, că peste puține zile a murit și sultanul Mahmud, la 30 Iunie 1839, urmându-i în scaun Abdul Medjid, un băiețandru plăpând de 16 ani, iar flota turcă a trecut la adversar, ceeace a îndemnat Poarta să intre în tratative și să fie dispusă a conferi lui Mehmed Ali ereditatea în Egipt, pe când acesta, susținut de Adolphe Thiers, șeful guvernului francez, pretindea un asemenea privilegiu și pentru Asia Mică și Arabia, până la Golful Persic, Marea Britanie n'a șovăit totuși nicio clipă. La 27 Iulie 1839, Palmerston a invitat Poarta să nu ia angajamente definitive, iar la 15 Iulie 1840 a încheiat cuadrupla alianță dela Londra cu Rusia, Austria și Prusia și a cerut ultimativ lui Mehmed Ali să evacueze neîntârziat Arabia, Siria de Nord, Adana și Candia. La 14 August 1840, o escadră anglo-austro-turcă sub comanda lui Sir Charles Napier a apărut în fața Beyrutului iar banii englezi au provocat o răscoala din Siria și Liban. Un firman al Porții declara la 14 Septembrie 1840 pe Mehmed Ali depus. Beyrutul a fost luat, iar Napier, debarcat în Siria, a silit pe Ibrahim să se retragă în Egipt. Cât pe-aci să isbucnească un răsboiu general european când Thiers a anunțat, print'o notă la 8 Octombrie 1840, că nu va admite alungarea lui Mehmed Ali. Numai intervenția regelui Ludovic Filip, care concediază pe Thiers, salvează pacea. Mehmed Ali s'a văzut silit, după ce Napier a venit cu flota la Alexandria, să înceapă negocieri și să încheie la 25 Noembrie 1840 convenția dela Alexandria, prin care renunță la Siria și se obligă să restituie flota turcă, puterile aliate promițându-i în schimb să intervină ca sultanul să-i confere stăpânirea ereditară în Egipt. Hatișeriful dela 1 Iunie 1841 împlinea acest deziderat cu restricția ca fiecare din succesori să ceară din nou confirmarea la Constantinopol, armata să fie redusă la 18.000 de oameni, iar un tribut anual de 80.000 de pungi sau 10.000.000 franci să fie plătit. Triumful Angliei a fost deci complet. Convenția Strâmtorilor dela Londra, din 13 Iulie 1841, anulând și alianța detestată ruso-turcă dela Unkiar-Skelesi. Mehmed Ali, sleit și cuprins de demență, a cedat guvernarea lui Ibrahim, fiul său adoptiv.

In timpul răsboiului Crimeii, cu toate că a fost aliată cu Napoleon al III-lea, Marea Britanie n'a ezitat totuși să îndemne Poarta să refuze aprobarea concesiunii pentru construirea canalului de Suez, dată contelui Ferdinand de Lesseps de Ali Said Mohamed, stăpânul doritor de reforme al Egiptului. După ce canalul de Suez a fost totuși inaugurat, la 17 Noembrie 1869, într'un cadru de mare sărbătoare, prezenți fiind împărăteasa Eugenia a Franței și împaratul Franz Joseph al Austriei, marele Verdi compunând special pentru această ocazie Aida a cărei premieră a avut loc la Cairo, Marea Britanie a știut să profite de strâmtoarea Kedivului Ismail; cheltuielile sale pentru canalizări, irigațiuni, porturi, căi ferate și școli secătuisera în așa măsură resursele Egiptului, c'a fost declarată bancrută de stat în 1876 și acceptată o comisie financiară de control anglo-franceză. Pachetul său de acțiuni al societății canalului de Suez, nenorocitul de Ismail a trebuit să-l vândă Angliei. Tranzacția, mijlocită de banca Rotschild, s'a făcut cu lordul Beaconsfield, primministrul guvernului conservator. Toate concesiunile dureroase nu i-au folosit însă lui Ismail, care a fost depus la 26 Iunie 1879 de Abdul Hamid II, „sultanul roșu", și a trebuit să plece în exil la Neapoli. Urmașul său Tefvic n'a fost mai fericit. Comisia de control financiară, propunând reducerea armatei, a provocat rezistența ofițerilor, condusă de un fiu de felah, colonelul Ahmed Arabi Pașa, comandantul regimentului 4, care a făcut plângere la Poartă, puterea suverană, împotriva măsurilor guvernului său. El devine șeful partidului național; numit ministru de răsboiu în Februarie 1802, ajunge curând în conflict cu Kedivul, fapt exploatat de Marea Britanie, care declară situația Europenilor amenințată. In Mai 1882 are loc o demonstrație navală anglo-franceză în fața Alexandriei, care provoacă excese xenofobe; în Iunie, Franța, nedorind să forțeze nota, și-a rechemat escadra; flota britanică, sub admiralul Seymour, a bombardat totuși Alexandria la 11 Iulie 1882, iar corpul de debarcare sub generalul Wolseley a învins pe Arabi Pașa, l-a luat prizonier după ce a ocupat Cairo, l-a condamnat la moarte și l-a exilat la Ceylon, de unde nu s'a putut reîntoarce decât în 1901, ca om sfârșit. Asumându-și controlul financiar și comanda asupra armatei, Anglia ia, prin garnizoanele sale, țara în stăpânire efectivă. Faimoasa eră de atotputernicie a lordului Cromer, rezidentul general, a durat din 1883 până în 1907. A fost epoca de apogeu a colonialismului imperialist britanic, atât de lăudată de scriitorul Kipling, și vremea în care și-a făcut ucenicia Winston Churchill. In această epocă, lordul Kitchner a înăbușit sângeros răscoala lui Mahdi în Sudan. Tot în acest timp s'a produs și incidentul dela Fachoda, aplanat prin înțelegerea cordială din 1904, în care Franța a recunoscut situația dată, renunțând la orice veleități în Egipt. In aceeași perioadă, Imperiul Otoman, puterea suzerană de drept a Egiptului, a intrat tot mai mult în orbita politică și economică a imperiului german, când relațiile acestuia cu Marea Britanie deveneau din ce în ce mai încordate, din cauza concurenței economice, a flotei construită de împăratul Wilhelm al II-lea și a concesiei liniei ferate la Bagdad băncii germane din Berlin, care amenința interesele concernului anglo-iranian de petrol. După isbucnirea primului răsboiu mondial, în 1914, Kedivul Abbas II Hilmi, ca vasal fidel al Turciei ce intrase și în răsboiu alături de puterile centrale la 12 Noembrie 1914, a cerut retragerea trupelor britanice din Egipt. Drept răspuns a fost detronat la 18 Decembrie 1914. In locul lui a fost pus Hussein Kamil, Anglia proclamând în acelaşi timp protectoratul pe față asupra Egiptului, care a devenit teritoriul de etapă al trupelor britanice din Orient.

Din Cairo a plecat și celebrul colonel T. E. Lawrence, pentru a organiza împreună cu Faisal, cel mai activ dintre fiii șerifului Hussein, răscoala arabă contra stăpânirii otomane. Contrar promisiunilor sale de a se creia un mare stat arab de sine stătător, acordul secret Sykes-Picot din 16 Mai 1916 a decis împărțirea teritoriilor în cauză între Anglia și Franța, Palestina urmând să primească o administrație internațională. Siria de Nord, până la linia orașelor Damasc, Homs și Alep, a fost recunoscută ca zonă de interese franceză, în timp ce Irakul urma să cadă în posesia Angliei. Numai Siria interioară cu vilaetul Mosul, mai rămâneau disponibile pentru un stat sau pentru o federație de state arabe independente.

Prin declarația Balfour din 2 Noembrie 1917, adică scrisoarea ministrului de externe britanic către bancherul Rotschield, rămasă secretă până în anul 1919, Palestina a fost promisă Evreilor, conform revendicărilor sioniste, pentru a forma căminul lor național. Așa au fost înșelate nădejdile arabe prin niște acorduri secrete, ce se aflau în flagrantă contrazicere cu dreptul de autodeterminare, promis solemn, prin declarația anglo-franceză din 7 Noembrie 1918, popoarelor care urmau să fie eliberate de stăpânirea otomană. Ordinea politică stabilită după primul răsboiu mondial în Orientul Apropiat n'a corespuns deloc acestei promisiuni solemne, ci acordurilor secrete înainte amintite. Din aceste cauze nici nu s'a produs pacificarea dorită, ci s'au iscat noi și înverșunate conflicte care turbură de atunci și până astăzi pacea și liniștea lumii într'un mod atât de grav și de evident. Ele se întorc acum ca un adevărat bumerang contra autorilor unei ordini coloniale hibride, instituită aci conform vechiului principiu imperialist „divide et impera".

Prin crearea mai multor state rivale și uneori, ca în cazul Transiordaniei, deadreptul neviabile fără sprijinul direct și continuu al unei mari puteri, în speță al Marii Britanii, unitatea naturală a poporului arab a fost intenționat sfărâmată.

Siria geografică și tradițională, împărțită în două state, a fost pusă sub mandat francez, pentru a solidariza astfel și această națiune, în detrimentul propriilor ei interese, cu politica colonială a Londrei în Mediterana orientală.

Palestina și Irakul, adică regiunea dintre Tigru și Eufrat, care a format în antichitate Mesopotamia propriu zisă, au fost atribuite Angliei ca mandate. Transiordania sau partea răsăriteană a Palestinei, o regiune săracă din deșert locuită de numai 400.000 de Beduini, dar de mare importanță politică, fiindcă constituie puntea de legătură dintre cele două mandate engleze, a devenit un stat de sine stătător, sub stapânirea formală a Emirului Abdalah, fratele regelui Feisal din Irak, dar sub protectoratul masiv al Marei Britanii, care-i dă până azi subvenții anuale ca să poată trăi și-i pune la dispoziție „tehnicieni" pentru a se organiza. Unul dintre aceștia a fost colonelul de pionieri John Bagott Glubb, mutat, la cererea oficiului colonial, din Irak în Transiordania pentru a organiza pe cheltuiala Londrei o poliție eficace în deșert, celebra legiune arabă, și a deveni astfel, ca prieten

și consilier intim al emirului Abdalah, stăpânul de fapt al țării și factorul hotăritor, ca proconsul de modă nouă, în tot spațiul arab și din Asia Mică până la Marea Roșie.

Prima lovitură a primit-o acest sistem artificial dela Vahabiți, o mișcare naționalistă înoitoare și reformatoare condusă de Ibn Saud, care a cucerit în Octombrie 1924 Meca și toată peninsula arabă, alungând pe șeriful Hussein din Hedjas, șeful dinastiei Hașemite și tatăl celor doi regi din Irak și Transiordania, care aspirase să devină conducătorul spiritual al tuturor mahomedanilor. De abia încheierea tratatelor de alianță din 1936 și 37 cu Irakul, Transiordania și Jemenul a pus capăt conflictului acut cu dinastia rivală hașemită, iar concesiunea petroliferă acordată în condiții optime pentru el societății americane Aramco i-a oferit lui Ibn Saud o situație materială strălucită, permițându-i acea independență în mișcări, care i-a conferit rangul de erou național și de exponent principal al curentului pan-arab, deținut până la moartea sa, la 9 Noembrie 1953.

Rolul acesta preponderent pare să revină acum colonelului Gamal Abdal Nasser, întreprinzătorul și curajosul ministru-președinte al Egiptului, moștenitorul de fapt, dar mai norocos, al lui Zaghlul Pașa decedat în 1927, întemeietorul și șeful partidului naționalist Wafd din epoca marilor sale victorii electorale și a primelor lupte dramatice pentru scuturarea protectoratului britanic. Ca Arabi Pașa, precursorul său mai neîndemânatic, a fost trimis și Zaglul Pașa în exil. Dar curentul tumultos în favoarea sa a silit Anglia în 1920 să declare că recunoaște independența Egiptului, să înceapă tratative cu el la Londra, să-l deporteze apoi pe o insula în oceanul Indian când tratativele n'au dat rezultat. In urma rezistenții pasive hotărite de partidul Wafd, guvernul dela Londra a fost constrâns să declare, la 28 Februarie 1922, desființarea nominală a protectoratului britanic, fără ca situația de fapt să sufere cea mai mică schimbare. Nici chedivul Fuad — unul din fiii nenorocosului Ismail, cel trimes în exil la Neapoli în anul 1879, — n'a putut împiedeca marea victorie electorală a lui Zaglul Pașa care l-a impus ca ministru-președinte, cu toate că el insuși se declarase rege cu puțin timp mai înainte. Asasinarea Sirdarului (comandantul britanic al armatei egiptene) în Noembrie 1924 a constituit motivul bine venit ca Zaglul Pașa să fie concediat și parlamentul disolvat. Din cauză că Anglia nu voia să retragă garnizoanele sale din țara faraonilor și dela canalul de Suez și nici să consimtă la alipirea Sudanului, Egiptul n'a putut găsi liniștea dorită. Loudra a încercat cu toate mijloacele să impună un tratat de alianță care să-i asigure și mai departe hegemonia. In luna Iunie 1930 a fost suspendată constituția din 1923 și instituit un regim autoritar al regelui cu ajutorul unui transfug din partidul naționalist; dar în Decembrie 1935 a trebuit să se revină la monarhia constituțională. După moartea regelui Fuad, sub fiul și succesorul său Faruk, s'a încheiat în sfârșit, în luna August 1936, tratatul de alianță și militar în palatul Zaafarune din Alexandria, prin care trupele și funcționarii egipteni revin în Sudan: acesta rămâne însă sub cârmuirea unui guvernator britanic; capitulațiunile se declară abrogate; armata de ocupație engleză va fi redusă la 10.000 de oameni și retrasă treptat din zona canalului de Suez.

Ultimul războiu mondial, când Egiptul a fost transformat din nou în zonă de concentrare a armatelor britanice contra italo-germanilor din Libia și Triplolitania, a arătat cât de iluzorii au fost toate concesiile de până atunci. De abia în anul 1946 trupele britanice au fost retrase la canalul de Suez, fără a se ajunge la un nou acord. Toate străduințele însă pentru a se obține o consolidare internă și o independență de fapt, erau condamnate să rămână zadarnice, din cauză că regimul regelui Faruk a fost total corupt, după cum au arătat condițiile nefericite în care s'a dus războiul cu statul Israel. Această rușine n'a putut fi uitată și iertată de un grup de ofițeri naționaliști în frunte cu Nasser. Ei câștigă pentru acțiunea lor și pe generalul Naghib, iar printr'o lovitură de stat ei constrâng la 27 Iulie 1952 pe Faruk să renunțe la tron și să părăsească țara. După svârcolirile obișnuite la o mare răsturnare revoluționară, puterea trece definitiv în mâna energică a colonelului Nasser. El isbutește să dea țării stabilitatea internă și să câștige independența deplină dorită la 27 Iulie 1954 prin parafarea acordului cu Marea Britanie cu privire la evacuarea canalului de Suez. După proclamarea independenții Indiei și Pakistanului, la 15 August 1947, Suezul pierduse mult din importanța sa strategică și politică pentru Londra. In Sudan, care s'a declarat independent, Nasser a pierdut însă definitiv partida.

Problema politică capitală atât pentru Egipt cât și pentru toată lumea arabă din Asia occidentală a fost și a rămas statul Israel, a cărui existență e considerată ca o țeapă otrăvită înfiptă într'o rană deschisă și ca ultimă încercare paradoxală de a susține o formațiune colonială într'un moment când epoca colonială e pretutindeni pe lichidate, după cum a spus nu de mult publicistul francez Raymond Cartier.

Amploarea tragică și gravitatea excepțională a paradoxului este evidentă, dacă ne dăm seama că el nu reprezintă decât una din fețele conflictului multimilenar dintre cei doi poli contrari ai civilizației mediteraneene și europene, Apusul și Răsăritul. Imperialismul care a luat naștere în Mesopotamia a revenit, încărcat cu toate sedimentele istorice și resentimentele subconștiente ale luptelor dintre Eleni și Perși, dintre Romani și Sasanizi, dintre Bizantini și Arabi, dintre Cruciați și Selciugi, dintre Englezi și Egipteni, la locul său de obârșie sub o formă nouă și necondiționată: colonialismul. Acesta a compromis în mod grav, mai mult prin practicele sale ipocrite, decât prin brutalitatea sa de parvenit, manifestată într'un spațiu de străveche civilizație, încrederea în regimurile politice libertare, răpindu-le mult din ascendentul moral pe care-l au în mod natural față de stăpânirile tiranice și totalitare. Această neîncredere e cu atât mai explicabilă, cu cât spațiul sirian și egiptean n'a văzut decât o singură ciocnire, pe vremea mamelucului Beibals, când acesta a rămas victorios, cu una din anexele secundare ale agresivității sângeroase eurasiatice. Dimpotrivă, țările din Orientul Apropiat care au avut mai mult de a face cu acest fatal fenomen istoric, fie în forma sa mongolă, fie în cea moscovită, ca Turcia, Iranul, Irakul și Pakistanul s'au încadrat instinctiv, după scurte ezitări și interludii dramatice, în frontul antisovietic al pactului dela Bagdad. In celelalte state predomină încă repulsia afectiva legitimă față de puterile occidentale colonizatoare sau față de cei pe care acestea i-au readus în Palestina. Pe ultimii îi socotesc ca intruși, ca moștenirea detestată, lăsată de străini.

La 23 Martie 1945 Egiptul, Siria, Libanul, Transiordania, Arabia Saudită și Jemenul au format la Cairo Liga Arabă. Lipsa de coeziune a făcut-o însă inoperantă la momentul critic. De când Anglia și-a retras trupele din Palestina, face pe arbitrul în necruțătorul războiu civil, bucurându-se că i-a încetat mandatul și că nu mai trebue să aduca jertfe de sânge pentru lupta dintre Arabi și Evrei; ultimii au proclamat fulgerător, la 15 Mai 1948, statul Israel, bine pregătit dinainte de o acțiune subterană și teroristă perfect pusă la punct. Populația arabă surprinsă a fost silită să emigreze în număr de câteva sute de mii și condamnată să trăiască până azi în lagăre. Războiul Ligii Arabe împotriva noului stat Israel a eșuat, fiindcă emirul Abdalah al Transiordaniei a oprit brusc, la sfatul consilierului său Glubb Pașa, înaintarea victorioasă a legiunii arabe încheind armistițiu separat care a produs o spărtură în frontul arab și a permis Israeliților să respingă pe ceilalți adversari, mai slab înarmați și rău conduși. Armistițiul general mijlocit de Națiunile Unite e un produs extrem de fragil și provoacă neîncetat incidente sângeroase. El a putut fi menținut fiindcă Egiptul și aliații săi arabi n'au ieșit din starea lor de inferioritate militară, nimeni fiind dispus să le vândă armele necesare. De abia în Octombrie 1955 a fost ridicată această carantină fatală, când colonelul Nasser și celelalte state arabe au isbutit să cumpere armele dorite în Cehoslovacia și în alte țări ale blocului comunist. Așa a fost rupt un echilibru susținut în mod artificial. Uniunea Sovietică care a patronat transacția, își dă cea mai mare silință, prin oferte de împrumuturi și de concurs tehnic, să irumpă în zona nevralgică din jurul canalului de Suez ca de aci să se reverse peste tot continentul african. Moscova n'a fost silită ca în alte părți să turbure mai întâi apele prin ofensive pacifice perfide și campanii coexistențiale ca să poată pescui, căci acest serviciu le-a fost făcut în Orientul Apropiat ca și în toată Asia de alții. Si anume de unii apărători ipocriți ai libertății cari n'au ezitat să se comporte ca profitori fără măsură ai colonialismului exploatator și de alții ce persistă să se erijeze ca martiri și campioni necondiționați ai democrației. Tocmai ei au pus pe cei mai haini tirani și mai sângeroși cutropitori, pe cari i-a cunoscut vreodată istoria, în situația paradoxală de a fi căutați și lăudați de victimele lor virtuale. Paradoxul grozav din Orientul Apropiat a favorizat un joc criminal cu focul ce poate isbucni peste noapte și mistui o lume: toată lumea indiferentă care nu vrea să înțeleagă că, în epoca noastră, libertatea ca și pacea este indivizibilă.

C. Sassu

Dărâmarea unui mit

(Urmare din pag. 1)

scos din mausoleul din Piața Roșie trupul îmbălsămat al acestuia, ca nedemn să stea alături de Lenin. Erorile lui Stalin? Ce reprezintă ele față de imensele sale succese? Unde era Rusia când a moștenit el puterea și unde a lăsat-o? Jumătate din Europa și aproape toată Asia gravitează în sfera de influență a Moscovei. Rusia a devenit o uriașă putere industrială care începe să îngrijoreze America. Condamnarea lui Stalin e în flagrantă contradicție cu fapte ce stau la îndemâna oricui să le verifice.

Dacă comuniștii sunt sinceri în campania lor de dărâmare a mitului Stalin, implicit ar trebui să renunțe și la politica lor de agresiune. Ar trebui să ridice cortina de fier și să elibereze țările răsăritene. Aceasta ar fi proba crucială. Altminteri, ei se găsesc în situația ciudată că condamnă crimele lui Stalin, dar păstrează fructul crimelor lui. Ei trebuie să restituie tot ceeace Stalin și-a însușit prin rapt și violență. Dacă Stalin a fost un criminal, ei trebuie să repare răul ce l-a făcut în viață, renunțând, la rândul lor, la tiranie și teroare.

Citind acuzațiile ce i se aduc lui Stalin, constatăm că acestea nu se referă sub nicio formă la marile lui crime — uciderea a milioane de oameni în Rusia, lagărele de concentrare, nimicirea naționalităților — ci la erori de tactică în tratarea comuniștilor, socialiștilor și a altor prieteni ai Rusiei. Obiectivul final rămâne același — cucerirea întregii lumi — iar Stalin s'a făcut vinovat de erori în raport cu acest obiectiv. L-a înstrăinat pe Tito, a rupt punțile cu socialiștii marxiști, a ucis comuniști cari au adus mari servicii cauzei și nu s'au abătut dela linia marxistă-leninistă. Acești martiri ai stalinismului sunt reabilitați începând cu Trotzki.

Dacă se realizează operația anti-Stalin, comuniștii nu pot avea decât de câștigat în raport cu obiectivul final. Frontul lor intern și extern se consolidează. Condamnarea lui Stalin face posibilă recuperarea trotzkiștilor, a titoiștilor și a socialiștilor, pregătind terenul pentru crearea de fronturi populare în țările occidentale. E o manevră prin care Kremlinul va reuși să realizeze o penetrație adâncă în lumea liberă, atât pe plan psihologic cât și pe plan politic.

Partidele comuniste din întreaga lume au executat cu o precizie remarcabilă ordinul dela Moscova. Rând pe rând, s'au votat moțiuni antistaliniste, în care se condamnă cultul personalității și se insistă asupra caracterului colegial al partidului comunist. Opozițiile, apărute ici colea, au fost repede înăbușite. Prompta și conștiincioasa replică a partidelor comuniste indică cum nu se poate mai clar caracterul de manevră al campaniei de dărâmare a lui Stalin din istorie. Cum au fost reabilitați astăzi adversarii lui Stalin, mâine „genialul" Stalin va fi din nou așezat în mausoleu alături de Lenin.

Oricum ar fi structura partidului comunist și orice greșeli ar fi făcut Stalin, lumea liberă trebuie să rețină că strategia finală a comunismului mondial nu a suferit nicio alterare. Actualii stăpâni ai Kremlinului urmăresc cu aceiași ferocitate să îngenunche totate popoarele libere. Cine se încrede lor, va avea aceeași soarte ca și nefericitele popoare din Răsărit.

Herausgeber: Verlag "VESTITORII", Dachauerstr. 119, Muenchen 2, Germany — Inh.: Traian Golea, Massmannstr. 4, Muenchen
Verantwortlicher Redakteur: Dr. Virgil Velescu, Blutenburgstr. 29, Muenchen 2 — Zweimonatliche Zeitschrift